

Sóknarfæri

Desember 2025

Frumkvæði og fagmennska í íslensku atvinnulífi

Óskum starfsfólki í íslensku atvinnulífi
gleðilegra jóla og velfarnaðar á komandi ári

RIT
FOR
M

FKA er hreyfiafl sem mótar framtíðina

Félag kvenna í atvinnulífinu, FKA, er vettvangur sem eflir og skapar tækifæri fyrir konur og knýr fram breytingar svo eftir er tekið og hvetur Andrea Róbertsdóttir, framkvæmdastjóri félagsins, konur til að fjárfesta í sér með þátttöku í FKA og skrá sig til leiks. „Fyrir utan ástandið í heiminum sem hefur skapað óvissu hafa áföll einnig dunið á atvinnulífinu hérlandis með tilheyrandi hökti og óvissu. Það er einmitt við svona aðstæður sem ég hvet konur til að taka þátt í félagsstarfi FKA því þátttöku fylgja margir verndandi þættir. Að tilheyra, læra nýja hluti, mynda tengsl, gefa af sér, hafa dagskrárvald og áhrif til að móta framtíð komandi kynslóða.“

Andrea segir að FKA sé hreyfiafl sem skrifi konur inn í söguna og móti framtíðina. Hún bendir á að á síðustu árum hafi hlutverk kvenna í íslensku atvinnulífi tekið stakkaskiptum, konur hafi rutt sér til rúms í stjórnunarstöðum og verið í áberandi og öflugum embættum síðustu misseri sem sé ánægjulegt að sjá. Andrea vill sá einkageirann gera betur.

„Einkageirinn situr eftir að mörgu leyti eins og sjá má til dæmis í ráðningum í framkvæmdastjórastöðum þar sem hallar verulega á konur. Það er víða langt í land eins í nýsköpun og tækifærum einstaklinga til að hrinda í framkvæmd hugmyndum, aðgengi að fjármunum og framboð fjárfestingarkosta er kynjað, konum í óhag. Það er mikið gleðiefni að Ísland sé skást í heimi er kemur að jafnrétti og óhætt að gleðjast yfir því en við verðum að muna að það hefur ekki gerst af sjálfu sér og sem fyrr er jafnrétti ákvörðun.“

Margt jákvætt hefur áunnist en Andrea minnir á að mikilvægt sé að standa vaktina og halda í réttindi sem formæður okkar hafi barist fyrir með miklum fórnarkostnaði. „Konurnar sem við stöndum á öxlunum á tóku margt á kassann fyrir okkur sem á eftir komum og það er okkar allra að standa vaktina þegar kemur að stöðnun og bakslagi. Félagið hefur aldrei verið stærra, verkefni okkar eru að hafa áhrif á samfélagsumræðuna og við sláum aðsóknarmet hvað eftir annað þetta starfsárið líkt og þegar rúmlega þrjú hundruð konur fylltu Árvakur í geggjúðu boði mbl þegar við hófum yfirstandandi starfsár,“ segir Andrea og hvetur konur til að skrá sig til leiks á heimasíðu félagsins.

Öflugt tengslanet

FKA var stofnað árið 1999 sem Félag kvenna í atvinnurekstri sem síðar var breytt í Félag kvenna í atvinnulífinu til að stækka sviðið.

„Félaginu er stýrt af stjórn sem er kosin á aðalfundi félagsins að vori og ég vinn náið með stjórn og er með skrifstofu í Húsi atvinnulífsins við Borgartún.“

Andrea er með mikinn metnað fyrir hönd félagsins og bendir á að það styðji

■ Andrea Róbertsdóttir, framkvæmdastjóri FKA, hefur mikinn metnað fyrir hönd félagsins og bendir á að félagið styðji konur til góðra verka með ýmsum hætti, styrki stöðu kvenna í atvinnulífinu, í stjórnunarstöðum, nýsköpun og konur í eigin rekstri.

SÉRHÆFING Í ÚTGÁFU KYNNINGARBLAÐA

Ritform ehf. sérhæfir sig í útgáfu kynningarblaða fyrir íslenskt atvinnulíf þar sem fjallað er um sjávarútveg, fiskeldi, ferðamál og fleira. Auk þess gefur fyrirtækið út sjávarútvegstímaritið Ægi og rekur sjávarútvegsfréttaveituna Auðlindina.

Textavinnsla: Jóhann Ólafur Halldórsson, Svava Jónsdóttir, Ásmundur Friðriksson, Margrét Þóra Þórsdóttir og Baldur Guðmundsson.

Við óskum samstarfsaðilum um land allt
gleðilegra jóla og farsældar á komandi ári.
Með þakklæti fyrir ánægjuleg samskipti
á árinu sem er að líða.

Við sjáum um búnaðinn – svo þú getir einbeitt þér að verkefnunum.

HD er eitt öflugasta iðn- og tækniþjónustufyrirtæki landsins, með yfir 200 starfsmenn á sex starfsstöðvum. Með áratuga reynslu, sérhæfðri þekkingu og öflugum tækjakosti, leysum við fjölbreytt og krefjandi verkefni í öllum iðnaði.

Við tryggjum öryggi, áreiðanleika og skilvirkni í rekstri viðskiptavina okkar.
Fagmennska sem veitir hugarró.

”

Fyrir utan ástandið í heiminum, sem hefur skapað í besta falli óvissu, hafa áföll einnig dunið á atvinnulífinu hér- lendis með tilheyrandi hökti. Það er einmitt við svona aðstæður sem ég hvet konur til að taka þátt í félagastafi FKA því þátttöku fylgja margir verndandi þættir.“

■ Andrea með æskuvinkonu sinni, Andreu Magnúsdóttur, hönnuði og FKA konu. Nafna hennar hefur síðustu ár ásamt Elísabetu Gunnarsdóttur, Aldísi Pálsdóttur og Nönnu Kristínu Tryggvadóttur verið með Konur eru konum bestar átakið og selt boli til styrktar góðu málefni. Í ár var það klútur sem fólk gat keypt og rann ágóði sölunnar til Hollvina Grensásdeildar. Ljósmynd: Silla Páls

konur til góðra verka með ýmsum hætti, styrki stöðu kvenna í atvinnulífinu, í stjórnunarstöðum, nýsköpun og konur í eigin rekstri. „Svo er félagið ekki bara í þjónustu við félagskonur heldur atvinnu- lífið allt sem öflug breiðfylking með hátt í fimmtán hundruð konum sem láta til sín taka og þannig nýtur samfélagið sér- fræðipækkingar og reynslu kvenna. Við erum stoltar að segja frá FESTI sem er aðalstyrktaraðili félagsins þetta starfs- árið og svo er Eik fasteignafélag með okkur sem styrktaraðili líka og gerir öflugt starf þannig enn öflugra.“

Fjölbreytt starfsemi um land allt
Í FKA starfa sex nefndir; alþjóðanefnd, viðskiptanefnd, fræðslunefnd, nýskö- unarnefnd, golfnefnd og nýir Íslendingar. Í félaginu er landsbyggðardeildir hringinn í kringum landið og þrjár deildir sem starfa sjálfstætt og hafa sína eigin stjórn; At- vinnurekendaAuður, LeiðtogaAuður og FKA Framtíð.
„Félagið stendur fyrir fjölbreyttum verkefnum, fjölda fræðsluviðburða, fyrir- tækjaheimsóknunum og skapar vettvang fyrir ný tækifæri. Ýmis verkefnadrifin ráð

og hópar starfa innan félagsins til að halda úti því öflugra starfi sem fram fer í félaginu um land allt,“ segir Andrea stolt af sínum konum. „Það eru líka óformlegir hópar eins og konur í mannvirkjafélagið, veiðikonur, konur sem ganga saman og hlaupa og svo er öflugur hópur kvenna yfir 67 ára og sjálfbærniþróun svo eitthvað sé nefnt. Við erum í samstarfi við Háskóla Íslands og bandaríska sendiráðið með ný- sköpunarhæðal sem heitir AWE, við höldum árlega Sýnileikadag í Arion banka og hringjum Kauphallarbjöllunni á Al- þjóðadegi í mars ár hvert svo dæmi séu tekin.“

Andrea segir að FKA konur fjárfesti í sjálfum sér og séu hluti af hreyfiafli; öfl- ugu tengslaneti kvenna úr öllum greinum atvinnulífsins um land allt.
„Félagið er stolt af afrekum sínum og öflugum verkefnum eins og hreyfiafls- verkefnum sínum og má nefna Jafn- vægisvög, Mentorverkefni og árlega Viðurkenningarhátíð í því sambandi. Jafn- vægisvög FKA er hreyfiaflsverkefni sem miðar að því að auka jafnvægi kynja í efstu stjórnunarstöðum fyrirtækja, stofnana og sveitarfélaga. Þátttakendur í Mentorverk-

efni FKA Framtíðar fá tækifæri til að læra af reynslu annarra og efla sig. Á Viður- kenningarhátíð eru konur heiðraðar og veittar viðurkenningar líkt og við höfum gert frá árinu 1999. Það er hátíðleg stund þegar framlína íslensks viðskiptalífs og félagskonur FKA fagna með viðurken- ningarhöfum og þeirra fólki á nærandi stundu þegar veittar eru viðurkenningar til þriggja kvenna sem hafa verið konum í atvinnulífinu hvatning og fyrirmynd.“

Margir verndandi þættir félagastarfs
FKA mun að sögn Andreu áfram verða vettvangur fyrir konur sem vilja vaxa og hafa áhrif.
„Með öflugri starfsemi og framsækinni framtíðarsýn mun FKA halda áfram að móta íslenskt atvinnulíf og skapa tækifæri fyrir konur í leiðtogahlutverkum, fyrirtækjarekstri og nýsköpun. Jafnréttis- mál eru öryggismál, mannréttindi og mál okkar allra.
Það eiga mörg um sárt að binda nú um stundir. Þegar lítið er í baksýnis- spegilinn sjáum við að lífskjör hafa jú batnað mikið, ungbarnadaudi minnkað og stórsigrar í lífsgæðum víða en tímarnir hafa verið

nokkuð krefjandi að öllu samanlögðu síð-ustu mánuði og allra síðustu ár. Fyrir utan ástandið í heiminum, sem hefur skapað í besta falli óvissu, hafa áföll einnig dunið á atvinnulífinu hérlandis með tilheyrandi hökti. Það er einmitt við svona aðstæður sem ég hvet konur til að taka þátt í félags- starfi FKA því þátttöku fylgja margir verndandi þættir. Að tilheyra, vera séð, læra nýja hluti, mynda tengsl, gefa af sér, hafa dagskrárvald og áhrif til að móta framtíð komandi kynslóða eru forréttindi. Ég hvet því konur til að skrá sig til leiks eða koma á fullum krafti í starfið. Við fögnuðum 25 ára afmæli félagsins í fyrra og öllum þessum árum síðar skyldi maður ætla að ekki væri lengur þörf fyrir FKA eða félag af þessu tagi og að við gætum öll verið sammála um að jafnrétti hafi náðst. Ísland er án efa mikil jafnréttis- paradís en það er löngu tímabært að frelsa öll kyn frá einhverju gefnu, greina vinnu utan hagkerfisins betur eins og þriðju vaktina sem konur fá gjarnan í vöggugjöf. Næg eru verkefni - áfram með smjörið.“

fka.is

■ Sú skemmtilega hefð hefur skapast að stjórn FKA og framkvæmdastjóri FKA hitta viðurkenningahafa FKA á hverju ári og að þessu sinni hittust viðurkenningahafar árs- ins hjá Hrefnu Ösp í Creditinfo. Andrea er hér með Geirlaugu Þorvaldsdóttur, sem hlaut FKA þakkarviðurkenninguna 2025 sem er veitt konu fyrir eftirtektarvert ævistarf sem stjórnanda í atvinnulífinu, Arnhildi Pálmadóttur, sem hlaut FKA hvatningarviðurkenninguna 2025 sem veitt er fyrir athyglisvert frumkvæði eða nýjungar í atvinnu- rekstri, og Hrefnu Ösp Sigfinnsdóttir sem hlaut FKA viðurkenninguna 2025 sem veitt er fyrir vel unnin störf í þágu atvinnureksturs kvenna eða þeim sem hafa verið eða er konum í atvinnulífinu sérstök hvatning eða fyrirmynd.

Ljósmynd: Guna Mežule

SAMHENTIR ÓSKA YKKUR GLEÐILEGRA
JÓLA OG FARSÆLDAR Á KOMANDI ÁRI

Samhentir

Suðurhraun 4a, 210 Garðabæ,- sala@samhentir.is - 575 8000

■ Jóhanna Klara Stefánsdóttir, sviðsstjóri mannvirkjasviðs Samtaka iðnaðarins.

Álögur sveitarfélaga á nýbyggingar hafa vaxið hratt á undanföllum árum og eru orðnar verulegur þáttur í heildarkostnaði við uppbyggingu íbúðarhúsnæðis. Greining Samtaka iðnaðarins sýnir að átta stærstu sveitarfélög landsins innheimtu samtals 57 milljarða króna í byggingarréttargjöldum, gatnagerðargjöldum og innviðagjöldum á árunum 2022 til 2024 eða að jafnaði um 19 milljarða króna á ári.

„Þetta eru gríðarlegar fjárhæðir í samhengi við húsnæðisuppbyggingu og hafa bein áhrif á hvort verkefni fara af stað, hversu hratt þau ganga og hvaða verð er hægt að bjóða upp á,” segir Jóhanna Klara Stefánsdóttir, sviðsstjóri mannvirkjasviðs Samtaka iðnaðarins.

Samkvæmt greiningunni samsvara þessar álögur um 5,5% af heildarútgjöldum sveitarfélaganna á tímabilinu en leggjast alfarið á nýbyggingar. „Þessi kostnaður lendir ekki á öllum íbúðastofnum heldur beint á nýjum íbúðum. Það hefur afgerandi áhrif á hagkvæmni uppbyggingar og þar með á framboð húsnæðis,” segir Jóhanna Klara.

Há gjöld sem þrengja að verkefnum
Gjöldin eru í flestum tilvikum innheimt við upphaf framkvæmda, löngu áður en uppbyggingaraðilar fá greitt fyrir íbúðirnar. Þegar þessi gjaldtaka er fjármögnuð með lánsfé hækkar raunverulegur kostnaður enn frekar vegna fjármagnskostnaðar. „Þetta eru því ekki bara há gjöld heldur líka dýr gjöld. Þau hækka fastan kostnað snemma í ferlinu og þrengja að rekstri verkefna,” segir hún.

Greining Samtaka iðnaðarins sýnir að gatnagerðargjöld átta stærstu sveitarfélaganna hafa að jafnaði hækkað um 67% frá árinu 2020 til 2025, eða um 1,8 milljónir króna á hverja 100 fermetra íbúð í fjölbýli með stæði í bílakjallara. Á sama tíma hækkaði byggingarvísitalan um 37%, sem þýðir að hækkun gatnagerðargjalda hefur verið langt umfram almenna kostnaðarþróun.

„Þessi þróun bætist ofan á aðra kostnaðarliði sem hafa einnig hækkað verulega, verðbólga hefur verið mikil, launahækkanir umtalsverðar og vextir háir,” segir Jóhanna Klara. Hún bendir á að þessi samsetning hafi haft veruleg áhrif á rekstrarumhverfi fyrirtækja í íbúðaruppbyggingu.

■ „Ef markmiðið er að auka framboð íbúða og bæta aðgengi að húsnæði verðum við að tryggja að gjaldtaka og kvaðir styðji við uppbyggingu en grafi ekki undan henni,” segir Jóhanna Klara.

Arðsemi dregist saman á skömmum tíma
Nýbirtar tölur Hagstofu Íslands staðfesta þessa mynd. Þær sýna að afkoma fyrir-tækja í húsnæðisuppbyggingu hefur farið lækkandi á undanföllum árum. Hagnaður eftir skatt sem hlutfall af tekjum var 6,2% í húsnæðisuppbyggingu á síðasta ári, samanborið við 7,3% í viðskiptahagkerfinu í heild. Árið 2022 var hagnaðarhlutfall greinarinnar 10,5%, sem sýnir að arðsemi hefur dregist saman á skömmum tíma. „Þegar svigrúm fyrirtækja minnkar svona hratt verður einfaldlega erfiðara að ráðast í ný verkefni og það endurspeglast í minni uppbyggingu,” segir hún.

Skortur á gagnsæi og samræmi
Jóhanna Klara bendir jafnframt á að vandinn snúist ekki eingöngu um umfang gjalda heldur einnig skort á gagnsæi og samræmi. Engar samræmdar reglur gildi um hvernig sveitarfélög setja fram upplýsingar um byggingarréttar-, gatna-

gerðar- og innviðagjöld. „Gjaldskrár eru mjög misjafnar, sundurliðun oft ófull-nægjandi og í mörgum tilfellum vantar upplýsingar alfarið, sérstaklega um innviðagjöld sem eru bundin einstökum svæðum eða samningum,” segir hún. Skortur á upplýsingaskyldu um þróun gjalda og rökstuðning fyrir hækkunum geri bæði samanburð og upplýsta ákvarðanatöku erfiða.

Þá séu byggingarréttargjöld og innviðagjöld oft óljós að eðli og framkvæmd. Aðeins fá sveitarfélög birta skýrar útreikningsforsendur eða lágmarksgjöld og óljóst er hvort gjöldin endurspegli raunverulegan kostnað eða hafi þróast í almenna tekjuöflun. „Innviðagjöld eru innheimt án skýrs lagaramma og án tryggingar fyrir því að tekjurnar renni í raun til þeirra innviða sem þeim er ætlað að standa undir,” segir Jóhanna Klara.

Hún bendir einnig á að í nýjum hverfum fylgi innviðir oft ekki uppbyggingu með beinum hætti. Íbúar flytji inn þar sem

skólar, leikskólar, samgöngur og önnur grunnþjónusta sé ekki tilbúin, þrátt fyrir að gjöld hafi verið innheimt í þeim tilgangi. „Þetta er ekki óhjákvæmilegt heldur afleiðing skorts á samhæfingu, forgangsröðun og skýrum kröfum um að innviðir fylgi uppbyggingu,” segir hún.

Gjaldtaka og kvaðir styðji við uppbyggingu
Að mati Samtaka iðnaðarins þarf ríkið að setja skýrari ramma um gjaldtöku og ferla sveitarfélaga, meðal annars með aukinni samræmingu, skýrari upplýsingaskyldu og fyrirsjáanlegri leyfisferlum. „Ef markmiðið er að auka framboð íbúða og bæta aðgengi að húsnæði verðum við að tryggja að gjaldtaka og kvaðir styðji við uppbyggingu en grafi ekki undan henni,” segir Jóhanna Klara Stefánsdóttir, sviðsstjóri mannvirkjasviðs Samtaka iðnaðarins.

si.is

Matvælavottaðar efnavörur

Hágæða smur og hreinsiefni sem henta fyrir krefjandi og erfiðar aðstæður í matvinnslum bæði á sjó og landi.

3M PELTOR WS LiteCom PRO III

Heyrnarhlíf með innbyggð samskiptakerfi og Bluetooth multipoint tengimöguleika. Sterklega byggð heyrnarhlíf fyrir krefjandi aðstæður og hávaðasama vinnustaði þar sem samskipti þurfa að vera í lagi.

■ Mavic Pro 4 er með þrjár mismunandi stórar linsur og því einstaklega góður valkostur fyrir þá sem eru að nýta dróna í myndatökur.

Hröð þróun í DJI drónum fyrir tómstundir og atvinnunotkun

„Þróun í drónunum frá DJI er gífurlega hröð um þessar mundir og hún er á mörgum sviðum þessarar tækni. Myndavélar og skynjun drónanna er alltaf að verða betri og sífellt fjölgar notkunar-möguleikunum sem tækniþróunin býður upp á, hvort heldur við erum að tala um stærri dróna sem notaðir eru í atvinnuskyni eða minni tómstundadróna. Síðast en ekki síst er svo gervigreindartæknin sem við erum með í tveimur gerðum af drónum sem mest eru notaðir í atvinnuskyni auk þess sem gervigreindin er líka nýtt í svokallaðri eltitækni í tómstundadrónum,“ segir Sigurður Þór Helgason, forstjóri verslunarinnar DJI Reykjavík, sem er eini viðurkenndi sölu- og þjónustuaðili DJI dróna hér á landi.

DJI drónar í fyrsta viðbragði í útkalli lögreglunnar

Sá dróni sem hefur vakið hvað mesta athygli af atvinnudrónunum frá kínverska fyrirtækinu DJI er svokallaður Matrice 4TD með DJI Dock 3 heimahöfn en dróninn getur verið alsjálfvirkur, er búinn gervigreindartækni og getur t.d. farið í fyrirfram skilgreindar eftirlitsferðir. Þessi tækni hefur mikið verið notuð sem eftirlitsbúnaður í tengslum við jarðhræringarnar á Reykjanesi síðustu ár. Sömuleiðis hefur dróninn nýst vel sem eftirlitstæki með t.d. laxeldi og núna er lögreglan á Norðausturlandi að hefja notkun á 8 drónum þessarar gerðar sem fyrsta viðbragðskerfi frá völdum stöðum í umdæminu. Þetta kerfi er verið að byggja upp sem tilraunaverkefni til að fá reynslu af slíkri notkun dróna en Sigurður segir að lögreglan í Reykjavík hafi einnig notað DJI Dock 3 með Matrice 4TD gervigreindardróna sem og lögreglan á Vestfjörðum í verkefnum þar sem það á við.

„Drónar opna mikla möguleika til notkunar í atvinnuskyni þar sem með gervigreindartækninni er hægt að kenna þeim að þekkja það sem fyrir augu ber og þeir láta þannig sjálfvirkta vita ef eitthvað óvenjulegt sést,“ segir Sigurður en DJI Matrice 4TD dróninn er með heimahöfn, Dock 3, þar sem hann fær hleðslu en síðan flýgur dróninn út frá henni í reglubundnar eftirlitsferðir. Hægt að tengjast

■ DJI Neo hefur slegið í gegn en þessi dróni býður upp á sjálfvirka eltitækni sem nýtir gervigreind til að fylgja eftir því sem er verið að mynda.

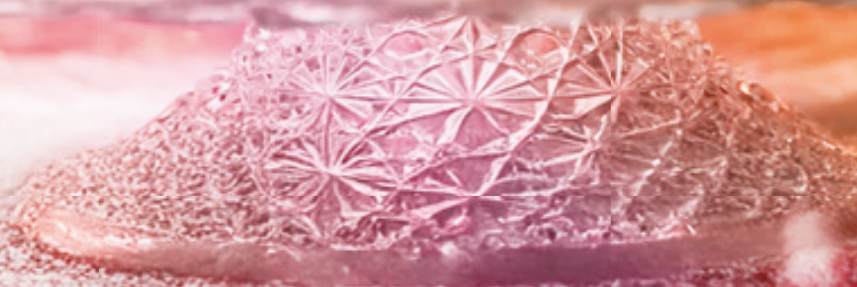
■ DJI drónar sem geta verið alsjálfvirkir og styðjast við gervigreindartækni eru nú í auknum mæli að verða hluti af starfi lögreglunnar, t.d. á höfuðborgarsvæðinu. Á Norðausturlandi er að hefjast tilraunaverkefni þar sem drónar verða á 8 stöðum í umdæminu og nýttir sem fyrsta útkall.

heimahöfninni og drónanum yfir netið hvaðan sem er í heiminum og stýra þannig fluginu eða skoða það sem fyrir augu ber.

Þinn persónulegi fylgdardróni!
Byltingarkennd framþróun í þessari tækni segir Sigurður að sé ekki síður í tómstundadrónum og á því sviði er gervigreindartæknin líka nýtt. Sem dæmi nefnir hann mjög vinsælan dróna í sölu nú fyrir jólin sem er DJI Neo 2 sem er fyrirferðarminnsti dróninn í línu DJI. „Þetta er dróni sem er þinn persónulegi fylgdardróni og þannig getur hann fylgt þér eftir og myndað þig í 4K gæðum á hreyfingu án þess að þú þurfir að stjórna honum. Í þessum dróna er gervigreindartækni nýtt til að skynja hindranir og hættur, ákveða flugferil, auk þess sem dróninn tekur við bendingarskipunum til að stýra honum,“ segir Sigurður en ódýrasti dróni þessarar gerðar er fáanlegur á tæplega 40 þúsund krónur. Sífellt fá notendur þessarar tækni því meira og meira fyrir peninginn.

Ný vidd í áhuga- og atvinnuljósmyndun
„Líkt og í atvinnudrónum er tæknin stöðugt að bjóða upp á meiri möguleika í tómstundadrónum og stór hópur notenda er t.d. fólk sem er í áhugaljósmyndun. Drónar hafa opnað alveg nýjan heim fyrir áhugaljósmyndara með því að bjóða upp á allt að þrjár myndavélar í sama drónanum með til dæmis 28mm, 70mm og 168mm linsum eins og í Mavic 4 Pro,“ nefnir Sigurður sem enn eitt dæmi um hvernig drónaþróunin er að nýtast í daglegu lífi fólks, bæði við leik og störf. „Fyrir ljósmyndara eru drónar frábær viðbót við hefðbundna ljósmyndun, t.d. í landslagsljósmyndum sem er mjög vinsæl í drónamyndatökum. Þróunin hjá DJI er mjög hröð um þessar mundir og nýjungar stöðugt að koma fram,“ segir Sigurður og bendir áhugasömum kaupendum á að líta við í verslun fyrirtækisins við Lækjargötu í Reykjavík eða kynna sér allt um drónana á heimasíðu DJI Reykjavík.

Við óskum landsmönnum
kraftmikillar uppbyggingar
á nýju ári.

Samtök
iðnaðarins

Skipasmíðastöð Njarðvíkur fagnar 80 árum

áforma kaup á stálkví sem hluta af framtíðaruppbyggingu fyrirtækisins

Þráinn Jónsson er sveitapiltur, yngstur sjö systkina frá Þóristöðum í Grímsnesi sem lærði vélvirkjun og flutti eins og systkini hans til Þorlákshafnar. Eftir nám í Fjölbautaskóla Suðurlands reyndi hann fyrir sér á sjó á vélbátum Kristínu með Þorleifi í skúrnum. Það var stutt gaman en góð reynsla fyrir það sem síðar varð. Þráinn var 17 ára þegar hann hætti námi og fór að vinna við sprengingar þegar hafnargerð hófst í Helguvík. Þar var langur vinnudagur og svo hljóp hann til þegar vantaði mann í að endurnýja plötur í grjótprammanum á kvöldin. Hann var því stundum framláður þegar hann kom nær miðnætti úr vinnunni í verðbúðina í Röstinni þar sem hann bjó. En hver vissi þá að þessi frumraun í skipaviðgerðum í Helguvík var fyrsta skrefið í að rífa upp starfsemi Skipasmíðastöðvar Njarðvíkur, SKN og skapa öfluga atvinnustarfsemi á Suðurnesjum löngu síðar.

Nú starfa í Reykjanesbæ iðn- og þjónustufyrirtæki með sérhæfðan mannskap til að taka að sér flókin verkefni þegar kemur að þjónustu slíppsins við fiskiskip, þjónustuskip fyrir laxeldi og ferðaþjónustu. Þessi „klasi“ fyrirtækja hefur gert slippnum mögulegt að takast á við sveiflur í verkefnum og vera til taks þegar mæta þarf auknu framboði verkefna í sveiflukenndri eftirspurn.

Við tókum hús á Þráni í Njarðvíkurslipp á dögunum en þar voru þá þjónustuskip frá Arnarlaxi í skverningu innanhúss. Þar er góð vinnuaðstaða starfsmanna, vönduð vinnubrögð og öryggi hvað varðar afhendingartíma ekki samanburðarhæf við það sem var þegar vinnan var undir beru lofti í öllum veðrum.

Vildi gera við bíla og landbúnaðartæki
„Ég, sveitapilturinn, fór í Fjölbaut á Selfossi og lærði vélvirkjun en hugurinn stóð til þess að gera við bíla og landbúnaðartæki. En eins og margir af mínu sauðahúsi í sveitinni sem hafa þrjóstvit til að vinna við viðgerðir og skapa í höndunum lauk ég ekki náminu. Ég átti eftir söguáfangann og bókfærsluna, sem kemur handbragðinu lítið við svo ég náði ekki að útskrifast. Ég fór að vinna og kynntist konunni minni, Önnu Sólveigu Ingvadóttir kennara og við byrjuðum að búa í Þorlákshöfn og höfum búið þar alla okkar búskapartíð og eigum þrjá stráka og tvö barnabörn. Ég fór að vinna og kaupa hús, vinnudagurinn var langur og unnið allar helgar. Konan var svo rétta manneskjan til að læra fyrir mig þegar ég ákvað að ljúka vélvirkjanáminu utan skóla. Hún græjaði lærdóminn og skilaði lokaritgerð í söguáfanganum og fékk 1. einkunn og við útskrifuðumst „saman“ sem vélvirkjar!“

Þráinn vann í smíðjunni hjá fjölskyldufyrirtækinu Glettingi í Þorlákshöfn og tók þar við verkstjórn 27 ára gamall þegar lærimeistari hans veiktist. Við sameiningu Glettings og Árness var smíðjan komin með 11 skip í viðhald og þar náði Þráinn í viðtæka reynslu ungur að árum.

Eftir nokkrar breytingar og tækifæri sem opnast og lokast eins og gengur, var Þráinn enn á ný kominn í Reykjanesbæ og núna til að skipta um vél í bátum Gunnari Hámundarsyni en hann var fyrsta nýsmíðaverkefni Skipasmíðastöðvar Njarðvíkur sem fagnar 80 ára afmæli um þessar mundir. Þráinn var búinn að vera í sambandi við Lúðvík Bökk sem var áður framkvæmdastjóri Árness og hafði keypt hlut í

■ Þráinn Jónsson, framkvæmdastjóri Skipasmíðastöðvar Njarðvíkur fyrir framan þjónustubát frá Arnarlaxi sem er í skveringu í slippnum.

Mynd: Ásm. Fr..

SKN og hann lítur til hans í kaffi. Úr verður að Þráinn sló til og kom inn sem framkvæmdastjóri hjá Skipasmíðastöð Njarðvíkur, þá 45 ára gamall yfirmaður í viðhaldi skipa með 25 ára reynslu á bakinu.

Verkefni frá Nesfiski skiptu sköpum
Þegar Þráinn tók við sem framkvæmdastjóri var löng gjaldprotasaga slíppanna á Íslandi þekkt og SKN einn fárra slippa sem lifðu það tímabil af. Það var því bjartsýni að takast á hendur það verkefni að skapa nýja framtíð fyrir fyrirtækið. En það má segja að Bergþór Baldvinsson í Nesfiski hafi hjálpað fyrirtækinu af stað.

„Þegar ég tók við átti Nesfiskur tvo Kínabáta sem stóðu ekki friðborðskröfur. Það varð að lengja þá með því að setja þriggja metra bút inn í skrokkinn og hækka þá á sjónum. Þarna fengum við þá viðspyrnu sem þurfti og við bættist stórt verkefni sem var brúarskipti á Maggý VE. Í kjölfarið var feikna mikið að gera.“
Í framhaldi af þessari góðu byrjun fékk SKN þrjá Kínabáta til viðbótar í lengingu; Faxaborgina og Kristbjörgu, sem fyrirtækið breytti fyrir línuveiðar og þriðji báturinn var frá Grænlandi, Katarína E., sem var einnig lengd. Það var því nóg að gera í fyrirtækinu og með verkefnunum

byggðist upp mikilvæg reynsla. Á þessum tíma voru 18 menn að vinna í slippnum, flestir eldri karlar. Á næstu fimm árum hætti stór hluti þeirra störfum vegna aldurs en það skarð var brúað með erlendu vinnuafli og einnig var fjöldi nýrra starfsmanna af Suðurnesjum ráðinn til vinnu. Um tíma störfuðu 70 manns hjá fyrirtækinu en árstíðarbundnar sveiflur gerðu það erfitt að halda úti hámarksmannskap til að mæta toppnum. Ekkert fyrirtæki getur haft stóran hluta af starfsmönnum á launum án þess að selja þjónustu þeirra svo þeir skili tekjum til að halda úti rekstri og standa undir launakostnaði.

■ Séð yfir fyrirhugað athafnasvæði Skipasmiðastöðvar Njarðvíkur og Landhelgisgæslunnar. Inn á þessa mynd er búið að setja nýtt og stærra málningarhús og garðurinn fyrir Gæsluna og nýr kantur kominn inn á myndina. Þessi aðstaða verður mikil bylt- ing í þjónustu við allar stærðir af íslenskum fiskiskipum.

Ákvörðun um að vinna gegn árstíðarbundnum sveiflum

„Eftir að við kláruðum öll þessi verkefni í árslok 2016 komum við nokkuð móðir út úr þessum tíma. Þá tókum við ákvörðun um að ná jafnvægi í rekstrinum og vinna gegn árstíðarbundnum sveiflum,“ segir Þráinn og bætir við.

„Við höfum markvisst verið með 35 manna kjarna sem við byggjum á en mætum sveiflum og sérhæfðum verk- efnum með undirverktökum. Það hefur reynst okkur vel að vera með fastan kjarna og vinna síðan með sterkum fyrir- tækjum á svæðinu.“

Eftir að Þráinn tók þá stefnu að fækka starfsmönnum og byggja á undirverktöku hefur verið nóg að gera. Viðskiptavina- hópurinn er ekki stór og því mikilvægt fyrir þjónustufyrirtæki eins og SKN að halda skipulagi, fara ekki út af brautinni og forðast dauðan tíma í starfseminni sem étur upp framlegðina. Reynsla Þráins hefur kennt honum að verkefni sem koma geta tekið miklum breytingum. Dæmi um slíkt er þegar bátur kemur í við- hald og breytingar við verkefnið eru áætlaðar með tilliti til kostnaðar og tímasetn- ingar ákveðnar. Svo kemur báturinn og viðgerðarlistinn er upp á margar blaðsíður

og fyrirséð að kostnaðurinn jafnvel tvö- faldist. Það er oft ekki mesti vandinn heldur hitt að fyrirtækinu er gefinn sami tími til að ljúka verkefninu. Þráinn lýsir þessu á skemmtilegan hátt. „Þetta er eins og þú ákveður að byggja tveggja hæða hús en þegar verktakinn byrjar að grafa bætir þú tveimur hæðum á húsið en því á að skila innan umsamins verktíma.“ Við þessar kringumstæður, sem eru landlægar í þjónustunni við skipaflotann skiptir mestu að vera með góða undir- verktaka og með þeim leysir fyrirtækið sveiflur í þjónustunni. Á undanförunum árum hefur SKN í samstarfi við fyrirtæki í

Reykjanesbæ skapað sér og þeim gríðar- lega sterka og sérhæfða stöðu í þjónustu sem líkja má við sterka innviði til að bjóða þá viðhaldsþjónustu sem slippurinn í Njarðvík er orðinn þekktur fyrir. Innviðirnir sem byggðir hafa verið upp í kringum slippinn segir Þráinn vera meðal helstu verðmæta fyrirtækisins. „Það tekur ekki meira en þrjár mínútur að ganga úr slippnum í Byko, Rúbix, Rönnung eða Tré- smiðjunni Sparra, Vökvatengi, Ellert Skúla og gröfubjónustuna hjá Lessa. Við þurfum á þeim öllum að halda. Við höfum lent í því að moka 30 tonnum af drullu úr pramma og skipta um jarðveg í slippnum, allt þetta hefur kennt okkur að hafa sérhæfða þjón- ustu á hverjum fingri. Stíflubjónusta, píp- ara, rafvirkja og trésmiði. Það hleypur enginn pípari úr nýbyggingu í blokk og fer að vinna í flóknun og sérhæfðum verk- efnum í skipum. Þess vegna varð að byggja upp reynslu á öllum sviðum og nú búum við að henni hér, mikilvægir innviðir allt í kringum okkur innan seilingar við slippinn.“

Snæfellsnesið mekka einkaútgerðar
Megin þorri viðskiptavina Skipasmiða- stöðvar Njarðvíkur eru fastakúnnar, þeir þekkja þjónustuna og koma með báta sína reglubundið í viðhald, jafnvel á hverju ári. Stór hópur viðskiptavina SKN er á Snæ- fellsnesi þar sem Þráinn segir að sé mekka einstaklingsútgerðar á Íslandi í dag. Þar sé mikill metnaður í viðhaldi báta, þeir séu vel þrífir og öll umgengni til mikillar fyrirmyndar, sem og árlegt við- hald. „Umgengi um skip og viðhaldi er ekki hægt að líkja saman við það sem áður var. Meðalaldur vertíðarþáta á Snæfellsnesi er 50 ár en stærstur hluti þeirra er smíðaður í kringum 1970. Þeim er rosalega vel við haldið, allt endurnýjað eins og þarf; dekk, brú, mannaibúðir, vélar og tæki. Þessir útgærðarmenn hafa þurft að

kaupa allar sína aflaheimildir fyrir tugi og hundruð miljóna til að halda útgerð áfram og þær heimildir hafa líka verið skornar niður og sumar aldrei verið veiddar. Það er ástæðan fyrir því að þessir menn hafa ekki getað endurnýjað bátana. Þeir verða annað hvort að halda sig við gömlu bátana, hugsa vel um þá og kaupa sér aflaheimildir eða fara í nýsmíði. Það kostar milljarð að endurnýja dragnótar-bát, 20 ára fjárskuldbinding og menn vita ekki hvað framtíðin ber í skauti sér. Þess vegna hafa útgerðarmenn á Snæfellsnesi haldið sig við gamla bátinn og skipt um haus og skaft reglulega. Hafa þannig lifað af en hinir dáíð. Svo nagar fólk á sam-félagsmiðlum þessa menn sem hafa haldið þetta út.“

Ný tækifæri og minni sveiflur

Viðsnúningur hefur orðið í viðskiptavina-hópnum frá því fyrir 12 árum. Þá vann Skipasmíðastöð Njarðvíkur nær eingöngu fyrir hefðbundin sjávarútveg, með tíma-bundnum verkefnum og árstíðarsveiflum. En rekstrarumhverfið breyttist, laxeldið kom til sögunnar með fjölda þjónustu-báta og ferðaþjónustan fór út í hvala-skoðun sem kallar á skip og báta. Það eru hátt í 40 þjónustubátar við laxeldið á Vestfjörðum sem koma reglulega í við-hald hjá SKN yfir vetrarmánuðina sem áður var dauður tími. Sama er uppi á ten-ingnum í ferðaþjónustunni. Þar hafa fyrir-tæki sameinast, orðið stærri og aflmeiri og tækifærum fjölgað í hvalaskoðun, lunda- og norðurljósaskoðun á sjó allt árið. Afleidd starfsemi laxeldisins á Vest-fjörðum og ný tækifæri í ferðaþjónustu koma slippnum til góða og styrkja rekstur SKN yfir vetrarmánuðina sem áður var dauður tími. Verkefnin felast í því að styrkja þjónustuskipin fyrir laxeldið sem vinna oft á tíðum við erfiðar úthafsað-stæður. Þá viðheldur ferðaþjónustan gömlum skipum og bætir aðstöðu um borð, smíða þarf útsýnispalla og mikið er lagt upp úr upp úr vönduðum innrétt-ingum að góðri aðstöðu farþega. Allt þetta skapar mikla vinnu hjá SKN.

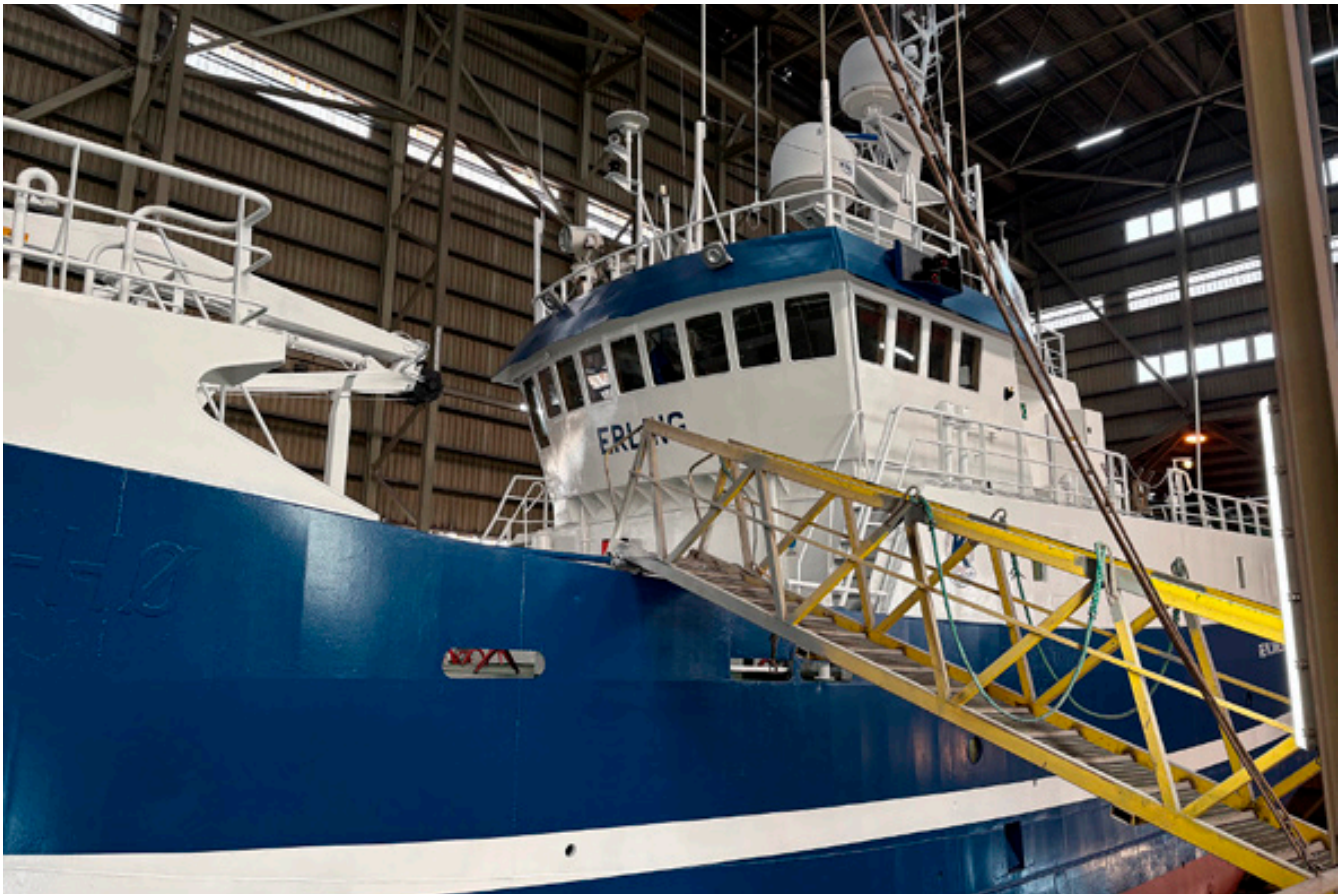
Rekstur SKN hefur verið góður undan-farin ár. Fyrirtækið fór fyrir nokkrum árum í samstarf við tyrkneska skipasmíðastöð um byggingu á bát fyrir útgerðarfyrir-tækið Stakkavík í Grindavík en þegar Co-vid gekk yfir fór tyrkneska skipasmíða-stöðin á hausinn og fyrirtækið varð að flytja verkefnið í aðra stöð. Það kostaði sitt og tap varð á verkefninu en SKN hefur náð vopnum sínum og reksturinn lítur mjög vel út.

Aldrei verið greiddur út arður

Þráinn segir mikinn vilja og áhuga í þessu 80 ára gamla fyrirtæki að byggja upp og gera vel. Enginn einn hluthafi dregur reksturinn áfram en eigendahópurinn samanstendur af 60 hluthöfum eða erf-ingjum þeirra sem stofnuðu fyrirtækið á sínum tíma. Þegar fjármálastjóri félagsins hafði samband við hluthafa kom í ljós að margir þeirra vissu ekki að þeir ættu hlutabréf í fyrirtækinu. Það hefur líklegast helgast af því að aldrei hefur verið greiddur út arður af rekstrinum. Oftar en ekki hafa gamlir viðskiptavinir, útgerðar-fyrirtæki sem vilja hafa þjónustuna í heimabyggð lagt félaginu til nýtt hlutafé til að styrkja rekstur þess. Þá kom inn hlutafé til að gera jarðvegrannsóknir og frumhönnun á nýju mannvirki, stórir þurrkvi sem fyrirhugað var að byggja og verður í framtíðinni hjartað í skipaklasa í Njarðvíkurhöfn.

Einn þessara aðila er Eignarhaldsfélag Suðurnesja og aðkoma þess var ekki bara fjárhagslega mikilvæg heldur sýndi líka samfélagslega ábyrgð gagnvart uppbygg-ingu og nýtingu þeirra tækifæra sem sannarlega eru til staðar í framtíðar-áformum í og við Njarðvíkurhöfn.

Þráinn hefur líka margt að segja um samstarfið við Reykjaneshöfn og stjórn-sýslu bæjarins. „Við eigum í afar góðu samstarfi við Reykjaneshöfn og hafnar-stjórninn Halldór Hermannsson á hrós skilið fyrir viðsýni og dugnað. Það sama verð ég að segja um bæjarstjórnina, bæjarfulltrúa og starfsmenn Reykjanes-

■ Erling í skveringu við bestu aðstæður innan dyra. Það væsir hvorki um menn né tæki og hægt að ganga til verka í öllum veðrum, sem gerir auðveldara að standast tímaáætlanir.

■ Faxaborgin og fleiri fastakúnnar í slippnum í Njarðvík.

Mynd: Ásm. Fr..

■ Það eru smáir sem stórir velkomnir í þjónustu í slippnum í Njarðvík. Þar má sjá báta af öllum stærðum standa uppi og taka stakkaskiptum í útliti.

Mynd: Ásm. Fr..

bæjar. Þar er mikill og óskoraður vilji til að gera allt sem mögulegt er fyrir okkur, sem er fyrirtækinu og tilurð þess afar mikil-vægt.“

Unnið er að dýpkun hafnarinnar og verið að klára útboð um að ganga frá nýjum garði sem nú sést móta fyrir á

fjöru. Keyra á í hann grjóti úr Helguvík og í framhaldi að byggja viðlegukant sem hugsaður hefur verið fyrir Landhelgis-gæsluna sem er að verða plásslaus í Reykjavík. Þessi verkefni taka tíma, en ljóst að Skipasmíðastöð Njarðvíkur er hjartað í æðakerfi mikilvægra innviða sem

byggst hafa upp með aukinni þjónustu í slippnum og eru tilbúin á næsta stig.

Sterkir innviðir og skilningur bæjarfélagsins

En hvernig sér Þráinn framtíðina fyrir sér. „Vaxtaumhverfið er þannig að menn taka ekki milljarða að láni á 12-14% vöxtum. Þetta mun koma og Noregur er okkar fyrirmynd. Þeir slippar sem komnir eru í yfirbyggð hús eru með meiri fram-legð en hinir. Afkoma þeirra og gæði vinn-unnar hjálpast að. Hér vinna allir innan-húss og ganga frá verkfærum að kvöldi og koma að þeim þurrum að morgni. Hér þarf enginn að berjast við sjó og útslegið raf-magn vegna bleytu og málningarvinna er í öðrum gæðaflokki.

Við létum gera frumhönnun vegna kaupa á notaðri stálkví sem ætti að ganga eftir. Slík uppbygging er kostnaðarsöm og þarf sterka aðila með þekkingu og reynslu svo verkefnið gangi upp. Við byggjum á góðum grunni, höfum sterka innviði og njótum skilnings bæjarfélagsins, sem er gott veganesti til stækkunar fyrirtækisins og stærri verkefna sem nýta góða þjón-ustu. Við viljum fjölga verðmætum og vel borgandi störfum á svæðinu,“ segir Þráinn Jónsson.

Viðtal: Ásmundur Friðriksson

UNIVERN

Gleðilega og örugga jólahátíð
með þökk fyrir viðskiptin á árinu

■ Uppgrafarteymið á Höfnum á Skaga 2025. Frá vinstri: Lísabet, Lilja Ylfa, Ásta, Lilja Laufey og Trace.

Kapphlaup við tímann að bjarga verðmætum

Lísabet Guðmundsdóttir, fornleifafræðingur og minjavörður á Vestfjörðum, segir mikilvægt að fornleifaskrá alla strandlengju landsins

„Það er auðvitað ekki hægt að bjarga öllu en það er mjög mikilvægt að fornleifaskrá alla strandlengjuna, þá höfum við allavega grunn gögn um þær minjar sem eru að hverfa í hafið og hægt er að forgangsraða hvað skal rannsaka frekar og með hvaða hætti,“ segir Lísabet Guðmundsdóttir fornleifafræðingur og minjavörður á Vestfjörðum.

Hún hefur ásamt fleirum unnið að fornleifarannsóknum á verstöðum, m.a. á Ströndum og Höfnum á Skaga þar sem ný vitneskja hefur komið í ljós. Breytingar á loftslagi hafa gert að verkum að meira er nú en áður um harða storma sem hafa valdið eyðileggingu á verstöðvum og ágangur hafsins hefur skolað á brott heilmiklum heimildum.

Næsti stormur

„Þetta hefur smám saman verið að breytast hin síðari ár. Það er meira en áður um mikla storma og má segja að við sem störfum við það að bjarga verðmætum frá því að glatast fáum sting í hjartað þegar veðurvíðvarnir berast sí og æ. Það má nefnilega allt eins búast við að eitthvað glatist frá okkur í næsta stormi en þeir eru orðnir öflugri en þeir voru. Það má því segja að við vinnum í kapphlaupi við tímann því við vitum aldrei hvaða skaða næsti stormur veldur,“ segir Lísabet.

Hún segir að verstöðvar hafi verið víða um land, almenn vitneskja hafi verið um sumar þeirra en aðrar ekki. Á stundum hafi heimamenn á viðkomandi svæðum látið vita eða ritaðar heimildir fundist um ein-

■ Ásta heldur á hvalbeini sem hefur verið unnið og má greina fjölmörg skurðarför.

hverjar þeirra. Fjölmargar hendur þurfi til að stunda rannsóknir.

Grunnur að okkar sögu

„Þetta snýst líka um peninga og við höfum verið í óða önn að afla styrkja. Það hefur gengið á stundum ágætlega. Við höfum reynt að fá stóru sjávarútvegsfyrirtækin til liðs við okkur en það hefur gengið fremur treglega. Þau hafa ekki áhuga, sem er bagalegt því þarna á þessum fornu verstöðvum má segja að þeirra grunnur sé. Okkar saga er byggð á þeirri vinnu sem forfeður okkur lögðu af mörkum. Því miður hefur þeirri sögu ekki verið haldið mikið á lofti. Einhvern veginn varð það svo að sagan er meira sögð út frá því sem gerðist í bændasamfélaginu og því eru gerð góð skil í okkar sögu en lítill áhersla lögð á annað. Það tók yfir allt en lítill gaumur var gefinn að til dæmis árstíðabundinni búsetu fjölda fólks á verstöðvum víða um land,“ segir Lísabet.

Hún segir því mjög mikilvægt að gera þessu meiri og betri skil og þær rannsóknir sem nú standa yfir, m.a. á Höfnum á Skaga, hafi að markmiði að auka þekkingu á þessu sviði. Nú sem aldrei fyrr sé brýn nauðsyn að komast sem fyrst í að takast á hendur grunnvinnu, að skrá þá staði þar sem voru verbúðir. Síðar liggi leiðin á staðinn og umfangsmiklar rannsóknir hefjist. „Það er mikið verk fyrir höndum og vissulega leitt að sjá að við erum að glopra frá okkur þekkingu. Það er sorglegt að sjá margar þessara fyrrum verbúða hverfa okkur sjónum og geta ekkert gert.“

Hátíðarstraumar um allt land

Gleðileg jól

Við óskum viðskiptavinum okkar, samstarfsaðilum og landsmönnum öllum gleðilegra jóla og gæfu á nýju ári. Við leggjum línurnar að framþróun og uppbyggingu sem hreyfir samfélög á landsbyggðinni til framtíðar.

■ Hnífur sem fannst innanbúðar á Höfnum.

■ Hvalbein í búð á Höfnum. Mögulega stóð til að búa til gripi eða áhöld úr þessum beinum.

”
Það er sorglegt að sjá
margar þessara
fyrrum verbúða
hverfa okkur sjónum
og geta ekkert gert.”

Fjölbreytt nýting

Eitt af því sem er til skoðunar er hvernig verbúðir dreifðust um landið, hvar þær voru settar niður og hvernig sjávarútvegur þess tíma skipulagði sig.
„Við höfum líka skoðað hvernig sjávar- og strandauðlindir okkar voru nýttar, hvað var sem dæmi gert á hverjum stað og eins hvernig háttað var dreifingu á því sem aflað var. Það er margt áhugavert sem út úr því kemur,” segir Lísabet og bætir við að í Noregi sé í gangi stórt verkefni sem hún tekur þátt í þar sem er verið að skoða ver- stöðvar og nýtingu sjávarauðlinda, hvar þær voru og hvernig þær þróuðust. Kenn- ingin er sú að það sem var að gerast í Nor- egi hafi borist til Íslands og verið eins konar útrás þaðan.
Lísabet nefnir að á Höfnum á Skaga hafi verið verstöð um mjög langt skeið eða frá 1104 til 1750. Hún var stór og margt var þar um manninn. „Þetta var heilmikil byggð og mikið um að vera. Það var ekki bara verið að veiða og vinna fisk, þarna voru líka hákarla-, hval- og selveiðar stundaðar og menn nýttu líka margt annað; egg, fugla, söl, þang, skarfa- og fjörukál og stunduðu dúntekju þannig að þetta var mjög fjöl- breytt. Það verður áhugavert að sjá hvern- ig forverar okkar nýttu það sem þau öfluðu sér,” segir hún.

Gátu unnið sig upp

Fjölmargir nýttu tækifærið og dvöldu við vinnu í verbúðum og virðist sem þar hafi þeir haft færi á að vinna sig upp sam- félagsstigann og afla eigin tekna. Þá segir Lísabet að húsakynni virðist hafa verið vel byggð, lítil en þó mátti finna m.a. stór búr og góð eldhús. Vel hafi verið hugsað um fólk sem þarna var. „Með því að taka þátt í verbúðarlífinu gafst fólki gott tækifæri til að vinna sig upp, sem er annað en varð eftir siðaskipti þegar flestir voru leiguliðar sem unnu fyrir aðra allt sitt líf og vonlaust var að hreyfa sig eitthvað innan þess kerfis.”

■ Lilja að grafa í verbúð í Búðarvogi á Ströndum.

■ Verbúðarhóllinn á Hjallanesi á Höfnum. Eins og sést hefur sjórinn tekið töluvert af hólnum.

■ Á síðasta degi uppgraftrar á Höfnum árið 2025 og veðrið lætur aðeins finna fyrir sér.

Gleðilega hátíð

Óskum viðskiptavinum okkar
og landsmönnum öllum
gleðilegra jóla og farsældar
á komandi ári.

Þökkum viðskiptin á árinu.

RUBIX

Traustur félagi í iðnaði

■ Borgarlínustöð á Hlemmi séð úr lofti. Ætlaða er að framkvæmdir hefjist 2026.

Mynd: MANDAWORKS.

Borgarlínan – búið fyrir búið

Framkvæmdir við Borgarlínuna eru hafnar þar sem byrjað er að vinna við landfyllingu við fyrirhugaða Fossvogsbrú. Næsta vor og sumar er áætlað að framkvæmdir hefjist jafnframt við fjóra leggi Borgarlínunnar annars staðar í borginni. Borgarlínan er stórt langtíma-verkefni og til að koma í veg fyrir of mikið rask á samgöngum verður verkefnið búið niður þannig að ekki verður farið í langa kafla í einu en framkvæmdatíminn er áætlaður til ársins 2031.

Framkvæmdir loks að hefjast
Reykjavíkurborg og Kópavogsbær hafa samþykkt aðalskipulagsbreytingar vegna Borgarlínunnar og nokkrar deiliskipulagsáætlanir og segir Þorsteinn R. Hermannsson, aðstoðarframkvæmdastjóri Betri samgangna, að fleiri deiliskipulagsáætlanir séu í vinnslu. „Þetta gengur vel að okkar mati og við sjáum loksins fram á framkvæmdir.“
Búið er að skrifa undir verksamning um byggingu Fossvogsbrúar og eru framkvæmdir hafnar við landfyllingar þar og er áætlað að byggingin á mannvirkinu sjálfu hefjist næsta vor.

„Næsta vor og sumar hefjast samhliða því framkvæmdir við fjóra leggi Borgarlínunnar miðað við áætlun okkar. Þeir eru á Nauthólsvegi, á Laugavegi milli Kringlumýrarbrautar og Katrínartúns, við Hlemm og uppi á Ártúnshöfða. Þannig að það er töluvert mikið af framkvæmdum fram undan.“

Gert á löngum tíma
Miklar framkvæmdir fylgja lagningu Borgarlínunnar og segir Þorsteinn að við undirbúning verkefnisins hafi sérstaklega verið horft á að hluta það niður þannig að raskið hafi sem minnst áhrif á samgöngur og líf fólks á framkvæmdatímanum. „Það verður ekki farið í mjög langa kafla í einu

■ Þorsteinn R. Hermannsson, aðstoðarframkvæmdastjóri Betri samgangna „Við förum í raun og veru að sjá ávinning af verkefnum árið 2028 og fólk fer að finna fyrir því í ferðatíma og áreiðanleika í almenningssamgöngum.“

heldur verður reynt að vinna þetta búið fyrir búið til þess að halda öllum hjáleidum og öllum samgöngum í sem bestu horfi á meðan á framkvæmdum stendur. Þannig er það mikið atriði varðandi undirbúning allrar þessarar framkvæmdar að halda þétt utan um það. Framkvæmdatími fyrstu lotu er líka til ársins 2031 þannig að þetta gerist yfir nokkuð langan tíma. Það er meðal annars til að setja ekki í raun og veru allt í uppnám með raski mjög víða á

sama tíma,” segir Þorsteinn en umferð er þegar mjög þung á vissum svæðum.
Þótt lögð sé áhersla á að leysa allar hjáleir á framkvæmdatíma mjög vel og reyna þannig að valda sem minnstum töfum á umferð þá verður það í einhverjum tilfellum erfitt og þess vegna er lögð áhersla á að vinna hratt og vel þann hluta framkvæmdarinnar. Þorsteinn segir að þetta sé áhersluatriði í öllum undirbúningi.

Hlutar teknir í gagnið
Ekki verður beðið til ársins 2031 með að taka hluta Borgarlínunnar í gagnið heldur verður til dæmis Fossvogsbrú og kafla á Nauthólsvegi, sem áætlað er að verði tilbúinn árið 2028, strax nýtt fyrir almenningssamgöngur, gangandi og hjólandi. Þannig munu strætisvagnaleiðir breytast strax árið 2028 þegar farið verður að nýta þessa nýju innviði. Sama mun gerast á Laugavegi og við Hlemm en strætis-

Ertu stjórnandi?

Við vinnum fyrir þig.

Óskum landmönnum gleðilegra jóla
og farsældar á árinu 2026

Það borgar sig að vera í stjórnendafélagi!

Stjórnendur og fólk í ábyrgðarstöðum eiga heima í stjórnendafélögum STF.

Félagsfólk nýtur stuðnings sem skiptir máli:

- Öflugir styrkir í sjúkra- og menntunarsjóðum
- Fjölbreyttir orlofskostir
- 80% niðurgreiðsla í stjórnendanám STF og SA
- Persónuleg þjónusta

Taktu skrefið, við tökum vel á móti þér!

www.stf.is

■ Við Borgarlínustöð á Hlemmi, horft til austurs.

Mynd: MANDAWORKS

vagnar munu þá geta farið að nýta sér þá búta og stöðvar strax þó að allt verkefnið verði ekki tilbúið.

„Það er einn sveigjanleikinn í því að byggja upp svona BRT-kerfi, eða á ensku Bus Rapid Transit, og að vera með strætisvagna en ekki lestarvagna. Þá er hægt að taka þetta í notkun í bútum og ekki þarf að bíða eftir að allt sé tilbúið. Við förum því í raun og veru að sjá ávinning af verkefnunum árið 2028 og fólk fer að finna fyrir því í ferðatíma og áreiðanleika í almenningssamgöngum.“

Miklu meira en bara samgönguverkefni

Misjafnar skoðanir eru á því hvort byggja eigi hverfi með Borgarlínuna í huga. Aðspurður segir Þorsteinn að þetta sé svolítið spurning um hænuna og eggðið.

„Við höfum ekki gert mikið af því á höfuðborgarsvæðinu að skipuleggja hverfi út frá almenningssamgöngum sem fyrsta valkosti eða öflugum samgöngumáta. Við höfum frekar verið að skipuleggja byggð og finna svo út úr almenningssamgöngunum eftir á. Þetta er því frábrugðið því sem við höfum oftast gert áður en er vel þekkt erlendis og hefur tíðkast í áratugi. Við horfum þangað og erum sannfærð um að gott aðgengi að almenningssamgöngum, eins og við höfum verið að huga að til dæmis í Keldnalandi og uppi á Ártúnshöfða og víðar þar sem er verið að skipuleggja með borgarlínuna í huga, verði mjög góður valkostur og hverfin hönnuð með Borgarlínuna í huga þó að aðrir ferðamátar verði

■ Hlemmur við Rauðarárstíg, horft til norðvesturs.

Mynd: MANDAWORKS

líka að sjálfsögðu í boði. Við höfum fulla trú á því að þetta muni ganga vel og virka vel.“

Þorsteinn viðurkennir að það séu alltaf efasemdaraddir. „Við erum tilbúin að endurskoða og ef það kemur í ljós að þessi stóru hverfi, sem verða lengi að byggjast upp, virka ekki þá er hægt að fara yfir málin og breyta til dæmis í áfanga þrjú eða fjögur og uppfæra forsendur miðað við reynsluna á þeim tíma. Sam-

göngusáttmálinn er til ársins 2040 þannig að það er heilmikill tími til að bregðast við og laga sig að breyttum veruleika og breyttum forsendum.“

Þorsteinn segir mikilvægt að hafa í huga að þetta sé borgarþróunarverkefni og byggðaþróunarverkefni. „Vissulega er verið að byggja upp samgönguinnviði en um leið er verið að bæta mjög aðgengi að samgöngum fyrir stóran hluta fólks og þetta býður upp á möguleika að byggja

öðruvísi og byggja þéttar við stöðvar. Þetta er miklu meira en bara samgönguverkefni.“

Þorsteinn segir hann og eiginkona hans eigi bíl sem þau noti fyrst og fremst í frístundum en að þau hjóli í og úr vinnu flesta daga og noti almenningssamgöngur. Hann segist því vel geta hugsað sér að nota borgarlínuna.

borgarlinan.is

Óskum landsmönnum gleðilegra jóla
og farsældar á árinu 2026

ISTAETKNI
Við erum með lausnir

Sindragata 7, 400 Ísafirði | istaekni.com | istaekni@istaekni.com

Gleðilega hátíð

Happy Holidays

■ Við bæinn Háls í Eyjafjarðarsveit

■ Við Lónsstofu á Skipalóni. Þegar myndin var tekin var Lónsstofa 200 ára gömul.

Hvert og eitt hús er einstakt

segir húsaáhugamaðurinn og Akureyringurinn Arnór Bliki Hallmundsson sem skrifað hefur um 1000 heimildagreinar um hús á Akureyri og í nærsveitum

„Ég hef alla tíð haft mikinn áhuga fyrir mínu nærumhverfi,“ segir Arnór Bliki Hallmundsson sem um árabíl hefur skrifað pistla um hús á Akureyri og nærsveitum. Hann á nú um 1.300 færslur, þar af eru um 1000 um hús á bloggsíðu sem hann stofnaði árið 2009.

Arnór Bliki ólst upp í Hrafnagilshverfi í Eyjafjarðarsveit til tæplega 12 ára aldurs þegar fjölskyldan flutti til Akureyrar og kom sér fyrir á Oddeyri. Hann segir að í sveitinni hafi það í fyrstu verið fjöllin sem fönguðu athygli hans og hversu há hvert og eitt þeirra væri. Eins var með plöntur, tré og brýr og yfirleitt það sem fyrir augu bar í náttúrunni.

Áhrifavaldarnir Ómar og David

Hann leitaði oft svara hjá föðurbróður sínum, Herði Kristinssyni náttúrufræðingi og kom aldrei að tómun kofa þar. „Hann þekkti hverja plöntu á Íslandi og var óþreytandi að segja mér til, aldeilis góður haukur í horni,“ segir hann. Eins gleypiti hann í sig alla Stikluþætti Ómars Ragnarssonar og náttúrulífspætti David Attenborough og segir þá hafa verið áhrifavalda í sínu lífi.

Arnór segir, að eins og skjáfíkn og snjallsímar tröllríða öllu, þá hefði það aldeilis verið fengur fyrir fróðleiksfúst barn á sínum tíma ef fram á sjónarsviðið hefði verið komin slík tækni og leitarvélar þegar eitthvað forvitnilegt bar fyrir augu. En hann bjargaði sér með því að fletta upp í allra handa bókum. Og gerir enn, enda þótt hinir ýmsu gagnagrunnir á veraldarvefnum séu honum þarfapeng hin mestu.

Áhugi á húsum jókst eftir að hann flutti á Oddeyri og fór hann fljótt að forvitnast um aldur húsanna í kring, hver byggði þau og síðar bættist við áhugi á fólkinu sem bjó í þeim og hver saga þeirra var. Hann lá yfir bókinni Oddeyri húsakönnun sem og sambærilegri bók um Innbæinn. Þá var Akureyrarbók Steindórs Steindórssonar frá Hlöðum góð

heimild og Akureyrarbækur Jóns Hjaltasonar.

Langyngstur í sögugöngunni

„Ég sökkti mér ofan í þessar bækur og viðaði að mér miklum fróðleik,“ segir hann og minnst þess að hafa einnig tekið þátt í sögugöngum, m.a. eitt sinn um Oddeyri og ávallt verið langyngsti þátttakandinn. Í slíkri göngu vorið 1998 var staldrað við Lundargötu 15 og einhver göngumannanna fór að segja frá því að Jóhannes á Borg hefði fæðst í því húsi. „Ég vissi að það gæti ekki staðist því Jóhannes fæddist 1883 en húsið var byggt 1898, löngu síðar. En vissulega var það faðir hans sem byggði húsið. Ég var óframfærinn og þorði ekki að greina frá vitneskju minni, enda aðeins 12 ára gamall,“ segir Arnór Bliki.

Hann hóf að skrifa pistla um hús árið 2009 og kom sér fyrir á svonefndu Moggabloggi sem þá var að ryðja sér til rúms og var nokkuð vinsælt. „Þessi síða lifir enn og ég sé að hún fær enn talsvert af heimsóknum á hverjum degi,“ segir hann en alls eru færslur á síðunni um 1300 talsins, þar af um þúsund um einstök hús. „Þetta er gríðarlegt magn, ég hef verið að uppfæra sumar umfjallanir og bæta við myndum eftir því sem nýr fróðleikur bætist við. Ég hef oft hugsað um að opna nýja og aðgengilegri heimasíðu en fallast eiginlega alltaf hendur þegar ég sé hvað þetta er umfangsmikið. Það er þó aldrei að vita nema maður vaði í það einn daginn. Það væri gaman.“ Þess má geta, að pistlar Arnórs birtast einnig á akureyri.net og njóta þar mikilla vinsælda.

Arnór Bliki hefur nefnilega ekki síður gaman af að miðla þeim fróðleik sem hann aflar sér en að leita heimilda. „Ég byrjaði fljótlega að miðla því sem ég safnaði og fann að fólk hafði gaman af þessu og það auðvitað hvetur mann til dáða.“

■ Arnór Bliki Hallmundsson í hjólaferð á gömlum slóðum í Eyjafjarðarsveit. Hér með sögustaðinn Grund í baksýn.

Hvert og eitt hús er einstakt og með sína sögu

Ekki segist hann eiga ákveðið upphalds hús, „það er bara það hús sem ég fjalla um hverju sinni. Þau fanga hugann á meðan er verið að vinna við að skrifa um þau og svo taka önnur við.“

„Hvert og eitt hús er einstakt og það á sína sögu sem yfirleitt er áhugaverð þegar hún er tekin saman,“ segir Arnór Bliki og nefnir að vissulega höfum við um árin glatað verðmætum með því að rífa hús í stað þess að endurbyggja þau. „Það eru all nokkur hús sem því miður hurfu sjónum okkar og að ósekju og hefðu betur verið gerð upp. En svona er þetta bara, við sjáum kannski ekki alltaf verðmætin

fyrir en það er orðið of seint. Það eru alveg þó nokkur hús sem hafa verið rifin sem eftirsjá er að,“ segir hann. „Í einhverjum tilfellum getur niðurrif þó verið óumflýjanlegt. Það verður alltaf að meta hvert og eitt tilvik fyrir sig.“

Skýjakljúfar eiga ekki heima í gamalli byggð

Aalmennt segir hann að vel hafi til tekist með mörg gömul hús sem hafi verið endurbyggð nær upprunalegu horfi og mikill sómi sé að. „Akureyringar finnst mér yfirleitt vera meðvitaðir um að það er alveg þess virði að gera gömlu húsin upp þannig að af þeim sé prýði. Það er hluti af okkar bæjarmynd að hafa þessi gömlu fallegu hús til að dáðst

að,“ segir hann og bætir við að gæta þurfi vel að því þegar ný hús eru byggð í gömlum rótgrónum hverfum að þau stingi ekki algjörlega í stúf við þau sem fyrir eru. Um slíkt megi finna dæmi en á stundum hafi vel tekist til. „Mér finnst að fyrst og fremst þurfi að taka mið af gömlu byggðinni þegar ný eru byggð inni í hverfum. Það er til að mynda ekki fallett þegar stórum ferhyrnum margra hæða kassa er troðið inn í aðra byggð sem er með allt annarri húsagerð. Mér hugnast lítt að reisa skýjakljúfa inni í gamalli byggð. Það finnst mér algjörlega galið. Það má mín vegna reisa þessi háhýsi í nýjum hverfum þar sem þau passa betur.“

Óskum landsmönnum
gleðilegra jóla og
farsældar á árinu 2026

SLÖNGUR OG TENGIBÚNAÐUR Í FISKELDI

Hydroscand er með mikið úrval af slöngum og tengi fyrir fiskeldi. Við rekum meira en 240 verslanir og slönguviðgerðarverkstæði um allan heim og erum til staðar í 20 löndum.

Hydroscand Ísland | Vagnhöfða 27 | 110 Reykjavík | 516 3300 | hydroscand.is

Fyrirbyggjandi viðhald sparar útgerðum verulegan kostnað

segir Þorleifur Halldórsson, verkstjóri skipaviðgerða hjá HD

Reglubundið viðhald og markviss ástandsvöktun skipa er einn mikilvægasti þátturinn í hagkvæmum og öruggum rekstri í íslenskum sjávarútvegi. Með því að greina frávik snemma má koma í veg fyrir kostnaðarsamar bilanir, óvæntar frátafir og aukna áhættu fyrir áhafnir.

„Fyrirbyggjandi viðhald sparar alltaf fjármuni þegar upp er staðið,“ segir Þorleifur Halldórsson, verkstjóri skipaviðgerða hjá HD. Stór hluti starfs hans felst í nánu samstarfi við vélstjóra, tæknistjóra og útgerðir, þar sem ákvarðanir um viðhald eru teknar á grundvelli bæði reynslu og gagna. „Gott samtal við þá sem bera ábyrgð á rekstrinum skiptir öllu máli. Þegar þekkingin um borð og okkar sérþekking fara saman næst best í árangurinn,“ bætir hann við.

Ástandsvöktun kemur í veg fyrir bilanir

Ástandsvöktun hefur á síðustu árum tekið stórt stökk fram á við með tilkomu nýrrar tækni. HD býður bæði upp á stakar ástandsgreiningar og sitengda vöktun á vélbúnaði, legum og öðrum lykilþáttum, þar sem fylgst er með meðal annars titringi, hita og straumtöku. Með nýtingu gervigreindar er hægt að greina óeðlileg frávik snemma, jafnvel áður en bilun hefur sýnileg áhrif á rekstur skipsins.

„Við höfum margoft séð hvernig svona greiningar koma í veg fyrir alvarlegar bilanir.

■ Þorleifur Halldórsson, verkstjóri skipaviðgerða HD.

Stundum er verið að grípa inn í áður en áhöfnin finnur nokkuð óeðlilegt og þá sparast bæði tími og verulegur kostnaður,“ segir Þorleifur. Hann leggur jafnframt áherslu á að fylgjast stöðugt með tækniþróun og nýjungum sem nýtast sjávarútvegi og að laga þjónustu HD að breyttum þörfum viðskiptavina. „Þarfir

viðskiptavina eru okkar helsti drifkraftur.“

Flotinn í góðu ástandi

Að mati Þorleifs er ástand íslenska fiskiskipaflotans almennt mjög gott. Útgerðir hafi á undanförunum árum lagt sífellt meiri áherslu á reglubundið viðhald og öryggismál, sem skili sér

■ HD býður bæði upp á stakar ástandsgreiningar og sitengda vöktun á vélbúnaði, legum og öðrum lykilþáttum, þar sem fylgst er með meðal annars titringi, hita og straumtöku.

MEST SELDI SKOTBÓMULYFTARINN Á ÍSLANDI!

ÍSLYFT NÝR UMBOÐSAÐILI FYRIR MANITOU Á ÍSLANDI

■ Fyrirtækið býður fjölbætta þjónustu fyrir útgerðir.

bæði í betra ástandi skipa og öryggari vinnuaðstæðum um borð. „Þegar ástandsvöktun og reglubundið viðhald eru hluti af daglegum rekstri skapast ekki bara sparnaður, heldur líka aukið rekstraröryggi og lengri líftími

búnaðarins,“ segir Þorleifur að lokum. „Það eitt og sér er sterkt sóknarfæri í íslenskum sjávarútvegi,“ segir Þorleifur að lokum.

hd.is

Óskum landsmönnum
gleðilegra jóla og farsældar
á komandi ári

Aquaox ECA Háþróaðar sótthreinsilausnir fyrir fiskiðnað

Rafefnafræðilega auðguð vatnstækni (ECA) gjörbyltir hreinlætisferlum við vinnslu sjáfarafurða. Með því að nýta kraft auðgaðra vatnslausna er hægt að ná framúrskarandi árangri í baráttunni gegn örverum, draga úr efnanotkun, lengja geymsluþol vöru og viðhalda ströngustu stöðlum um matvælaöryggi. Tæknin nýtir rafefnafræðilegt ferli til að umbreyta þynntri saltlausn í öflugt örverueyðandi efni án galla hefðbundinna efnafræðilegra sótthreinsunarefna.

Notað við:

Sótthreinsun frárennslisvatns
Staðbundin sótthreinsun (CIP)
Sótthreinsun yfirborðsflata og verkfæra
Íblöndun við framleiðslu á ís og krappa

Viðskiptavinir m.a.: Nýfiskur, Miðnes, Búlandstindur, Pelagos, Faroe Marine Products, FV Nordborg.

Ísblik ehf. er umboðs- og þjónustuaðili á Íslandi fyrir Aquaox ECA lausnir.

Reykjavík í hátíðarþúningi jólaanna

■ Jólaköttinn á Lækjartorgi er vert að heimsækja enda sannkallað ljósum prýtt listaverk.

Reykjavíkurborg lætur ekki sitt eftir liggja þegar kemur að aðventunni og jóluunum. Borgin er skreytt með fallegum ljósum og öðru jólaskrauti og Óslóartréð svokallaða á Austurvelli er eins og punkturinn yfir i-ið. Það er skreytt með ljósum og kúlum og sjálfur Austurvöllur er eins og ævintýraheimur. Þar rétt hjá er svo skemmtilegur jólamarkaður. Allt þetta skiptir máli til að skapa jólalega stemmningu í miðborginni og rekstraraðilar láta heldur ekki sitt eftir liggja til að gera jólalegt í og við verslanir, veitingastaði og önnur fyrirtæki.

„Við erum að reyna að fanga jóla-stemmningu og gera borgina jólalega þannig að fólk vilji koma og skoða ljósin og allar skreytingarnar,“ segir Björg Jónsdóttir, verkefnastjóri viðburða hjá Reykjavíkurborg. „Við leggjum áherslu á að reyna að gera þetta þannig að fólki finnist það vera velkomið og að því líði vel og fái jóla-stemmninguna í hjartað. Við vinnum þetta náið með rekstraraðilum í miðborginni og reynum að fá þá með til að þeir skreyti hjá sér og taki þátt.“

Björg segist telja að það skipti miklu máli að miðborgin fari í jólabúning fyrir jólin og að fólk geti gert sér glaðan dag. „Fólk er meira að njóta aðventunnar og fer í miðborgina og fær sér til dæmis að borða en það eru alls konar jólahlaðborð í gangi og góð stemmning og þá er gaman að allt umhverfið sé fallegt. Þetta lýsir upp skammdegið og styttr vetrartímann þannig að þetta skiptir miklu máli.“

Reykjavíkurborg er með viburðapott þar sem til dæmis rekstraraðilar og listafólk geta sótt um til að vera með viðburði á aðventunni. Og slíkir viðburðir gleðja sannarlega marga.

Ævintýrlegur Austurvöllur
Austurvöllur er ævintýrlegur fyrir jólin nú sem endranær. Óslóartréð svokallað er eins og punkturinn yfir i-ið í allri jóla-skreytingu í miðborginni og hefur verið í áratugi. Eins og flestir vita er tréð ekki lengur flutt inn frá Noregi. Norðmenn hins vegar kosta ræktun grenitrjáa í Heiðmörk þar sem þessi tré eru felld og fulltrúi frá

■ Jólaljósin njóta sín á Austurvelli.

borgarstjórninni í Ósló er viðstaddur þegar kveikt er á trénu í upphafi aðventunnar. „Við gerum þetta í samvinnu við norska sendiráðið og Heiðmörk er líka með okkur í þessu. Við reynum að halda í allar hefðir eins og hægt er.“

Sjálfur Austurvöllur er svo skreyttur en jólaljós eru á trjám, komið hefur verið fyrir upplýstum bogagöngum á einum stað til að ganga inn á hann og um það bil fyrir miðju Austurvallar er upplýstur krans þar sem hægt er að setjast niður og er án efa gaman að láta taka þar af sér mynd.

„Við vorum að ramma Austurvöll svo-lítið inn þannig að það sé á honum upphaf og endir. Það er ævintýri líkast að fara inn í ljósagöng og hugmyndin var að gera Austurvöll svolítið ævintýrlegan.“

Kalkúnn með hátíðarblæ

Kalkúnn er tilvalinn veislumatur yfir hátíðarnar enda er kalkúnakjöt bæði hollt og fitusnautt. Íslenskt kalkúnakjöt er hægt að fá allan ársins hring, niðurhlutað jafnt sem

unnið. Rík hefð er fyrir því að steikja kalkúninn heilan með fyllingu til hátíðarbrigða en kalkúnn er einn vinsælasti jóla- og áramótamatur á borðum Íslendinga.

Hér eru fjórar uppskriftir af girnilegum kalkúnaréttum en fleiri kalkúna- og kjúklinga-uppskriftir er að finna á vef Ísfugls, isfugl.is

Austurlenskur kalkúnn með saltthnetum

(fyrir 2-3)

- Hráefni**
- 500 g kalkúnabringur, skornar í 1-1 ½ cm strimla
 - 2 bollar sellerí, skorið í bita
 - 1 stór rauð paprika, skorið í strimla
 - 1 hvítlauksgeiri, saxaður mjög smátt
 - 2 msk matarolía
 - ½ bolli salatdressing
 - 3 msk hnetusmjör
 - 1 msk sojasósa
 - ½ tsk engifer
 - 2 msk saltthnetur, skornar í bita
 - 3 bollar salat, rifið niður

- Aðferð**
- Látið sellerí, papríku og hvítlauk malla í 1 msk. af olíunni í 3-4 mín. í potti við meðalháan hita. Takið grænmetið af pönnunni, setjið afganginn af olíunni og brúnið kalkúnastrimlana þangað til þeir eru farnir að dökkna og harðna aðeins (5 mín.)
- Takið pönnuna af hellunni. Bætið grænmetinu á hana. Blandið síðan saman í skál salatdressingu, hnetusmjöri, sojasósu og engifer. Blandið þessu við grænmetið og kalkúninn á pönnunni, athugið að setja pönnuna ekki á hita aftur.
- Réttinn má bera fram á salatblöðum og strá saltthnetum yfir.

Kalkúnn með sveppafyllingu

(fyrir 8)

- Hráefni**
- 4 ½ kg heill kalkúnn
 - 4-5 feitar beikonsneiðar
 - 1/2 sitróna
 - salt
 - brætt smjör

bringuna og pakkið kalkúninum inn í ál-pappír. Steikið í ofni við 250°C í 2 klst. Takið álpappirinn og beikonsneiðarnar af. Penslið kalkúninn með bræddu smjöri. Steikið áfram í 20 mín. eða þar til kalkúnninn er fallega brúnn.

- Fylling**
- 2-3 dl franskbrauð
 - 1 dl sérrí eða portvín
 - innflyi úr kalkún (lifur, hjarta og fóarn)
 - 400 g niðursoðnir sveppir
 - 1 dl fersk steinselja
 - salt og pipar

- Sósa**
- soð af kalkúninum
 - sveppasoð
 - vatn
 - 2-3 kjúklingateningar
 - ½ dl sérrí eða portvín
 - hveiti
 - rjómi

- Aðferð**
- Setjið brauðið í bleyti í sérrí eða portvín. Hakkið innflyin í matvinnsluvél, setjið sveppi, steinselju og brauð í kvörnina og hakkið saman. Kryddið með salti og pipar. Hreinsið og þerrið kalkúninn. Troðið fyllingunni inn í hann og saumið fyrir opið eða lokið með trépinnum.
- Nuddið kalkúninn vel að utan með sítrónu og salti. Leggið beikonsneiðar yfir

- Aðferð**
- Hellið kalkúnasoðinu í pott ásamt sveppasoði og vatni. Kryddið með kjúklingateningum og sérrí eða portvíni. Bykkið sósu með hveitijafningi (hveiti og vatni) eða sósujafnara.
- Hellið rjóma út í og hitið (sjóðið ekki). Borið fram með brúnuðum kartöflum og Waldorfsalati.

Dásamlegt kalkúnasalát

(fyrir 3-4)

- Hráefni**
- 4 dl eldað kalkúnakjöt
 - ½ rauð paprika
 - 1/3 gúrka
 - 1 dl vínber
 - 1 dl fetaostur
 - lúka af rúsinum
 - lúka af hnetum (t.d. kasjúhnetur, salt-hnetur, valhnetur eða furuhnetur)

- Aðferð**
- Kalkúnakjötið sett í skál. Paprika, gúrka og vínber skorið niður og bætt í skálina. Fetaosti í bitum bætt við og öllu blandað varlega saman. Rúsinum og hnetum stráð yfir. Salatsósu hellt yfir.

- Salatsósa**
- ½ dl græn ólífuoía
 - 2 msk. balsamikedik
 - salt og pipar

Allt pískað vel saman og hellt yfir salatið.

Fleiri kalkúna- og kjúklingauppskriftir er að finna á isfugl.is og kalkunn.is

Hólsk kalkúnabuff

- Innihald**
- 600 g kalkúnahakk
 - 100 g rauðlaukur, saxaður fínt
 - 1 egg
 - ½ tsk salt
 - 1 tsk svartur pipar, grófmalaður
 - 1 tsk paprikuduft
 - 1 tsk basil
 - 60 g brauðraspur
 - 50 g rifinn ostur

- Aðferð**
- Hrærið saman kalkúnahakki, rauðlauk, osti, egg og kryddi. Bætið í brauðraspi. Lagið buff og brúnið í smjöri á pönnu og bakið við 180°C í 15-20 mínútur eftir stærð buffana.

REYKJABÚIÐ

- SÍÐAN 1947 -

Íslenskur kalkúnn
í veisluna

■ Steingrímur Birgisson, forstjóri Bílaleigu Akureyrar, segir verulegar hagræðingaraðgerðir blasa við í rekstrinum í kjölfar skattkerfisbreytinganna.

Mikið högg fyrir bílaleigurnar og ferðapjónustuna í heild

segir Steingrímur Birgisson, forstjóri Bílaleigu Akureyrar um áhrif skattabreytinga sem snerta ökutæki

„Minn ferill í bílaleigustarfsemi nær aftur til 1990 og á þeim tíma höfum við gengið í gegnum þrjú rekstrarleg fárviðri; þ.e. fjármálahrunið, lokun landsins vegna Eyjafjallajökulsgossins og Covid. Fjórða fárviðrið, sem

alfarið er af manna völdum, er nú í boði stjórnsvalda með stóráuknum álögum þar sem ákvarðanir eru teknar á Alþingi fáeinum dögum áður en þær koma til framkvæmda. Þetta verður gríðarlegt högg fyrir bíla-

leigurnar og fyrir ferðapjónustuna í heild sinni, ekki hvað síst á landsbyggðinni vegna þess að bílaleigubílar hafa leikið lykilhlutverk í því að ferðamenn dreifist um landið. Ég verð að viðurkenna að ég get ekki verið

bjartsýnn nú við áramót,” segir Steingrímur Birgisson, forstjóri Bílaleigu Akureyrar.

Þrjár íþyngjandi kerfisbreytingar á sama tíma Bílaleiga Akureyrar er stærsta

fyrirtækið í þeirri grein hér á landi, með um 8000 bíla í útleigu. Þrjár skattkerfisbreytingar sem varða ökutæki taka gildi um áramót og snerta rekstur bílaleiga verulega, þ.e. ákvörðun um kílómetragjald bensín- og díselbifreiða, hækkun vörugjalda á bifreiðar og loks afnám undanþáguákvæðis um skil á útskatti af bílum sem ekki nutu innskatts við kaup. „Allar þessar breytingar koma verulega illa við okkar rekstur og það alvarlegasta við þær er hversu einbeitt stjórnvöld hafa verið í því að keyra þær í gegn án samráðs eða samtals við okkur í greininni,” segir Steingrímur og útskýrir að hækkun vörugjalda á bifreiðar auki fjármagnskostnað, dragi úr kaupgetu bílaleiga og hægi þannig á endurnýjun bílaflota bílaleiga. Bráðabirgðaákvæðið sem á sínum tíma var sett á um niðurfellingu virðisaukaskatts af rafbílum til að örva sölu þeirra verður afnumið frá næstu áramótum og það þýðir að bílaleigum sem keyptu þessa rafbíla án innskatts er gert að skila útskatti af þeim við sölu sem Steingrímur segir að sé andstætt grunnhugsun virðisaukaskattskerfisins og þýði í raun 20% auka álag á bílaleigur umfram almenning þegar þær selja bílana.

„Þetta þýðir að ef við seljum t.d. á næsta ári alla rafbíla sem við keyptum með þessu fyrirkomulagi á sínum tíma þá tekur ríkið til sín 20% af söluvirði þeirra, sem er þá beint tap fyrir okkar rekstur. Í tilfelli Bílaleigu Akureyrar væri þetta tap upp á 700 milljónir sem augljóslega

GLEÐILEGA HATÍÐ

OG TAKK FYRIR SAMSTARFIÐ Á ÁRINU

PROPERTY OF
UMBÚÐAMIÐLUN

UMBÚÐAMIÐLUN
555 6677 | umb.is | Korngörðum 5, Reykjavík

”
Ferðapjónusta
vinnur almennt 12-
18 mánuði fram í
tímann og svona
álögur er ekki hægt
að sækja með verð-
hækkunum á þjón-
ustu sem þegar er
búið að selja.“

væri alltof þungt högg að bera. Þess vegna höfum við ítrekað óskað eftir frestun á þessari aðgerð en án árangurs. Einu valkostirnir sem við höfum til að bregðast við er að eiga bílana áfram og leigja þá lengur til að lágmarka tapið en það seinkar þá líka orkuskiptunum okkar.”

Enginn aðlögunartími gefinn
Þriðja stóra breytingin felst í kílómetragjaldinu sem tekið er upp um áramót en það segir Steingrímur hitta bílaleigurnar mjög illa fyrir þar sem þær séu þegar búnar að selja mikinn fjölda útleigudaga inn á næsta ár. Um er að ræða um 7 krónur á hvern ekinn kílómetra. Þessa kostnaðarhækkun sé ekki hægt að sækja í vasa þeirra sem hafa nú þegar keypt bílaleigubjónustu fyrir næsta ár.

„Ferðapjónusta vinnur almennt 12-18 mánuði fram í tímann og svona álögur er ekki hægt að sækja með verðhækkunum á þjónustu sem þegar er búið að selja. Við höfum nú þegar selt um 120 þúsund útleigudaga á næsta ári og með því að setja þetta gjald strax á án nokkurra tilslakana eru stjórnvöld að láta kílómetragjaldið fyrir þessa viðskiptavinum falla beint á okkar rekstur. Bara þessar álögur einar og sér nema fyrir okkur um 330 milljónum króna á næsta ári. Mun lengri fyrirvari og aðlögun að þessum breytingum fyrir bílaleigur hefði verið fullkomlega rökrétt aðgerð og hefði getað dregið úr tjóni sem ég tel einsýnt að sé að verða bæði fyrir rekstur bílaleiga og alla ferðapjónustugreinina,” segir Steingrímur og í þessu sambandi vekur hann athygli á að 64% erlendra ferðamanna fara um landið á bílaleigubílum.

Í umræðum á ferðakaupstefnum erlendis á síðustu vikum og mánuðum hafa allir undrast hvernig að þessum breytingum er staðið hér á landi. Stjórnvöld eru víða að bregðast við samdrætti í tekjum af bílum vegna bæði sparneytnari bensín- og díselbíla á síðari árum og svo vegna tilkomu rafbíla. Sem dæmi eru Bretar að ræða núna upptöku á nýju kerfi sem yrði komið á 2028. Holland og Sviss eru sömuleiðis að fjalla um breytingar sem ekki yrði hrint í framkvæmd fyrr en fimm árum eftir ákvörðun, þ.e. í fyrsta lagi 2030. Hér á Íslandi á hins vegar að setja nýtt kerfi í gang innan við tveimur vikum eftir lagasetningu. Kerfin eru ekki einu sinni tilbúin hjá hinu opinbera né svör

við ýmsum spurningum sem vakna, t.d. hvernig ber að höndla bíla sem eru í útleigu um áramót og hvað með eldsneytið sem er á bílunum við áramót. Þar erum við að tala um 410.000 lítra af eldsneyti sem er þá skattlagt tvisvar og er þá að andvirði um 24 milljóna. Fleira mætti telja til sem engin svör fást við. Það er þessi aðferðafræði í vinnu stjórnvalda sem við gerum alvarlegar athugasemdir við og spyrjum líka hvers vegna við íslendingar þurfum endilega að vera fyrsta landið til að umbýlta þessu kerfi í stað þess að horfa til fyrirmynda hjá öðrum þjóðum. Þessu til viðbótar má svo líka benda á gríðarlega umfangsmikið og kostnaðarsamt innheimtukerfi sem er í uppsiglingu.”

Viðskiptavinir snúa sér annað
Á móti upptöku kílómetragjalds er ætlunin að lækka álögur á bensín og díselolíu sem nemur um 70 krónum. Þetta atriði segir Steingrímur að hafi enga vigt í augum ferðamanna sem eru að skipuleggja heimsókn til Íslands og ferðalag um landið á bílaleigubílum.
„Þegar ferðamenn eru að bera Íslandsferð saman við önnur lönd þá horfa þeir á verð á flugi, gistingu og bílaleigubílum. Ef við tökum minnsta bíl í vetrarútleigu hjá Rentalcars þá mun kílómetragjaldið valda um 30% hækkun á því verði. Þegar þetta birtist okkar viðskiptavinum þá snúa þeir sér einfaldlega eitt-hvað annað og það er mjög alvarlegt mál fyrir ferðapjónustuna og landið í heild. Ferðapjónustan hjálpaði okkur gríðarlega

að komast í gegnum bæði afleiðingar fjármálahrunsins og Covid og þess vegna er það að okkar mati mjög óskynsamlegt að reyna ekki með öllum ráðum að milda áhrif af svona breytingum fyrir fyrirtækin og greinina,” segir Steingrímur.

Hagræðingaraðgerðir blasa við
Aðspurður segir Steingrímur að ef engar breytingar verði gerðar til að milda áhrif kílómetragjaldsins fyrir bílaleigurnar blasi við að bæði bílaleigan sjálf og erlendir endursöluaðilar á bílaleigubjónustunni þurfi að bregðast hratt við eftir áramót og breyta öllum verðum. Áhrif verulegrar hækkunar á verði bílaleigubíla muni strax koma fram.
„Mánuðirnir fram til vors eru alltaf stærsta bókunartímabilið

fyrir árið og það mun hafa mikil áhrif þegar endursöluaðilar þurfa að hækka verð á bílaleigubílum á Íslandi um háar fjárhæðir. Fyrir okkar rekstur blasir við að óbreyttar áætlanir kalla strax á sársaukafullar hagræðingaraðgerðir á öllum sviðum okkar rekstrar. Við þurfum að halda að okkur höndum í innkaupum á bílum, fækka bílum í útleigu, fækka starfsfólki og þannig má áfram telja. Allt hefur þetta neikvæð áhrif á fyrirtækið, samfélagið og tekjur ríkissjóðs. Öllum þessum sjónarmiðum höfum við reynt á undanförunum mánuðum að koma til skila án árangurs. Sem er miður en ég hef ekki upplifað það fyrr að stjórnvöld hlusti ekki á okkur og vilji nánast ekki taka samtalið. Það er slæmt þegar svo er komið.”

■ Jólavörulínan frá Kalda.

Afmælisár Kalda fer í hönd

jólabjórinn rennur út!

„Þetta eru spennandi tímamót hjá okkur og við ætlum að gera ýmislegt í tilefni af afmælinu og ég þori að fullyrða að við munum af þessu tilefni kynna einhverjar nýjungar fljótlega á afmælisárinu,” segir Agnes Sigurðardóttir, framkvæmdastjóri Bruggsmiðjunnar Kalda á Árskógssandi sem fagnar 20 ára afmæli á næsta ári.

Gjörbreytt bjórmenning

Óhætt er að segja að fyrirtækið hafi rutt brautina í breyttri bjórmenningu á Íslandi þegar það hóf framleiðslu árið 2006 enda fyrsta handverksbrugghús landsins. Fyrirtækið stofnuðu hjónin Agnes og Ólafur Þróstur Ólafsson og hefur það verið rekið sem fjölskyldufyrirtæki allar götur síðan. Starfsmenn eru í dag 16-17 á ársgrundvelli.

Þegar Bruggsmiðjan Kaldi tók til starfa voru fyrir tvö stór fyrirtæki í fjöldaframleiðslu á bjór á Íslandi, Víðilfell og Ölgerðin. Neytendur tóku nýrri framleiðslu frá Kalda opnum örmum, sem best sést á því að á þessum 20 árum hefur Bruggsmiðjan þrívart stækkað verksmiðju sína og aukið framleiðslugetuna.

„Þegar við fórum af stað þá tókum við í reynd bara einn dag í einu því við höfðum enga fullvissu fyrir því hvernig okkur yrði tekið. En við eigum tryggja viðskiptavinum sem við erum þakklát fyrir,” segir Agnes og vekur athygli á að margt hafi gengið á í ytra umhverfinu á þessum tíma sem hafi reynst þungt; bankahrun, Covid og fleira.

„Til marks um þessar breytingar sem orðið hafa þá var enginn dökkur lager bjór til í verslunum ÁTVR þegar við komum með dökkan Kalda á markað. Bjórmennin á Íslandi er orðin allt öðruvísi en var þegar við hófum starfsemi.”

Jólabjórinn ómissandi hefð

Og sannarlega eru jólin einn af hápunktum bjórsölnunnar á Íslandi og þessa dagana rennur jólaframleiðslan hjá Kalda út í orðsins fyllstu merkingu. Nýjasta af-

■ Litlu-jól kom fyrst á markað fyrir jólin 2024.

■ Jóna-Kaldi og Súkkulaði-Porter hafa verið í jólalínu Kalda um margra ára skeið.

urðin er Litlu jól sem kom á markað í fyrra, léttur lagerbjór í dósum. Þessi vara segir Agnes að hafi fengið glimrandi viðtökur en sem fyrr framleiðir Bruggsmiðjan Kaldi einnig Súkkulaði-Porter og Jóna-Kalda en í heild eru 13 bjórtegundir í framleiðslu

fyrirtækisins yfir árið, bæði áfengir og óáfengir bjórar, á flöskum og í dósum. „Við erum stöðugt að vinna í vöruþróun og hugmyndum einmitt núna er tilefni til að gera eitthvað nýtt og skemmtilegt vegna afmælisársins framundan. Við

hlökkum sannarlega til þessara tímamóta, erum mjög sátt með okkar stöðu í dag og þakklát tryggum viðskiptavinum okkar,” segir Agnes.

bruggsmidjan.is

Gleðilega hátíð

Óskum viðskiptavinum okkar og landsmönnum öllum
gleðilegra jóla og farsældar á komandi ári
og Þökkum viðskiptin á árinu sem er að líða

ÍS RÖR

Utanhússlagnir og svo margt fleira

565-1489

Hringhella 12 - 221 Hafnarfirði

isror@isror.is

www.isror.is

Hringás

Innanhússlagnir og svo margt fleira

567-1330

Skemmuvegur 6,
blá gata - 200 Kópavogi

hringas@hringas.is

Hringas.is

Svavar Knútur og fjölskylda hafa hreiðrað um sig á Oddeyrinni á Akureyri

Notaleg stemmning og mikil samheldni

■ „Við erum alsæl fyrir norðan og erum sannfærð um að þetta var rétt skref,“ segir tónlistarmaðurinn Svavar Knútur sem flutti ásamt fjölskyldu sinni, eiginkonunni Líneyju Úlfarsdóttur og þremur börnum frá höfuðborginni til Akureyrar sumarið 2022.

„Við erum alsæl fyrir norðan og erum sannfærð um að þetta var rétt skref,“ segir tónlistarmaðurinn Svavar Knútur sem flutti ásamt fjölskyldu sinni, eiginkonunni Líneyju Úlfarsdóttur og þremur börnum frá höfuðborginni til Akureyrar sumarið 2022. Ríflega þriggja ára dvöl í höfuðstað Norðurlands hefur farið vel með fjölskylduna sem kom sér fyrir á Oddeyri þar sem öllum líkar vel.

„Við bjuggum í Hlíðunum í Reykjavík sem er ljómandi fint hverfi. Í takt við stækkandi fjölskyldu þurftum við að stækka við okkur húsnæði. Vorum að leita en það er skemmst frá því að segja að verð á fasteignum var verulega hátt og við einhvern veginn fundum ekki það sem hentaði okkur. Það hafði verið til skoðunar innan fjölskyldunnar að tími væri kominn á breytingar, að flytja úr borginni. Við fundum að þetta var rétti tíminn,“ segir Svavar Knútur um tildrög þess að fjölskyldan tók sig til og flutti búferlum milli landshluta.

Annars konar sýn í sveitinni

Akureyri varð fyrir valinu en Líney er þaðan. Svavar Knútur á einnig norðlenskar rætur, bjó með sinni fjölskyldu í Sléttuhlíð í Skagafirði þar sem hann undi sér vel. Þar á fjölskylda hans bústað sem hann sækir mikið í og segir hvergi betra að vera. Útsýnið ægífagurt og veiti góðan innblástur. „Ég reyni að fara þangað eins oft og ég mögulega get. Mér leið alltaf vel heima í Skagafirði í gamla daga og nýt þess enn að koma þangað,“ segir hann. Foreldrar hans ráku blandað bú og ólst hann upp við sveitastörf. „Maður fær annars konar sýn á lífið við það að alast upp í sveit. Ég kann vel að meta einfalt og gott líf, það fylgir mér alla tíð.“

Yndisleg ný jólahæfð á Eyrinni

Svavar Knútur segir að vel fari um fjölskylduna á Oddeyri, „það er óskaplega góð og notaleg stemmning hérna, góðir nágrannar og mikil samheldni. Samfélagið heldur vel utan um mann, góður grunn- og leikskóli og allt innan seilingar. Þetta er hlýtt og styðjandi, við upplifðum okkur mjög velkomin strax frá fyrsta degi.“

Þau hafa sjálf tekið upp eina nýja jólahæfð frá því þau komu sér fyrir í húsi sínu á Eyrinni, en þau bjóða nágrönnum upp á

■ Veturinn er góður tími að mati tónlistarmannsins.

jólaglögg eða kakóballa í garði sínum skömmu fyrir jól. Fjölmargir líta við og eiga góða stund frá amstri dagsins. „Þetta hefur tekist vel, við syngjum nokkur jóla-lög og spjöllum um daginn og veginn. Allt fer fram út í garði þannig að fólk bara kemur og fer, þetta er mjög afslappað en skemmtilegt. Ómetanleg aðventustund sem gefur okkur mikið,“ segir hann.

Þakklátur og glaður með listamannalaun

Svavar Knútur hlaut listamannalaun nýverið til 6 mánaða og kveðast afar þakklátur fyrir það. „Ég er afskaplega glaður með þau. Að fá listamannalaun er ákveðinn heiður en þau gera mér líka kleift að huga að því að semja nýja tónlist. Þau skapa smá tímabundinn frið þannig að hægt er að huga að sínu í stað þess að vera ævinlega hlaupandi um allar koppa-

grundir eins og hauslaus hæna með tónleika út um allan heim,“ segir hann. „Það er oft erfitt að einbeita sér þegar mikið er í gangi og maður er á ferð og flugi á milli tónleikastaða.“ Hann segir þá sem reyna að lifa af list sinni oft glíma við afkomukvíða, „hann er mjög algengur hjá listafólki. Við erum alltaf að reyna að sjá fram í tímann og hvernig hægt er að komast af. Það er oft erfitt að gera áætlanir langt fram í tímann ef maður er endalaust að gramsa til að eiga fyrir næstu mánaðamótum.“

Lengsta ferðin verður til Ástralíu

Svavar Knútur starfar í alþjóðlegu umhverfi og fram undan á nýju ári eru tónleikar hér og hvar um veröldina. Lengsta ferðin verður til Ástralíu, langt ferðalag og strangt, en einnig er Evróputúr á döfinni. „Það er að venju mikið um að vera hjá mér

■ Svavar Knútur starfar í alþjóðlegu umhverfi og fram undan á nýju ári eru tónleikar hér og hvar um veröldina. Lengst ferðin verður til Ástralíu.

og næsta ár nokkuð þétt,“ segir hann og bætir við að það að búa á „hjara veraldar“ en starfa um allan heim geti verið snúið. Samstarfsmenn búi mikið til á höfuðborgarsvæðinu og oft þarf af bregða sér þangað akandi eða fljúgandi til að sinna sínu. Á móti komi góðir tímar á heimavelli sem hann nýtur til fulls.

Svavar Knútur er einn 14 listamanna sem standa að samfélaginu Þúfa 46 við Gránufélagsgötu á Akureyri en þarf var áður trésmíðaverkstæði. Hann er eini tónlistarmaðurinn í hópnum, umkringdur fjölda myndlistamanna. „Ég er að sinna allra handa skrifstofuvinnu þarna og er með upptökugræjur þar líka ef andinn kemur yfir mig og mig langar að taka upp. Það er yndislegt að vera þarna, góður andi og skapandi umhverfi.“

APÓTEK
VESTURLANDS

Óskum landsmönnum
gleðilegra jóla og farsældar
á árinu 2026

Öll þjónusta við
skip og báta
- með lyf og sjúkravörur

Íslenskar og ómissandi jólahefðir

Jólasíðir Íslendinga hafa tekið breytingum með tímanum en þó eru vissir hlutir sem breytast lítið. Gryla, Leppalúði og jóla-sveinarnir íslensku tengja okkur við sögu þjóðarinnar og segir Helga Vollertsen, safnkennari hjá Þjóðminjasafninu, að fyrir utan að jólahefðir eru skemmtilegar þá skipti máli að þekkja sína sögu og fortíð til þess að geta tekið meðvitaða ákvörðun um hvernig við viljum að íslenskt samfélag verði og hvað okkur finnst skipta máli.

Þjóðminjasafnið er eins og heill heimur þar sem Íslendingar og aðrir geta kynnst menningararfi okkar Íslendinga og þar á meðal jólahefðum. Starfsmenn safnsins hafa safnað upplýsingum um jólahefðir, meðal annars með þjóðhátta söfnun, þar sem þeir senda út spurningaskrár og spyrja um jólahefðir og verður það endurtekið á næstu árum þannig að upplýsingar fái líka um nútímalegar jólahefðir. Helga Vollertsen, safnkennari í Þjóðminjasafninu, segir að úr fyrri rannsóknum hafi árið 2006 komið út bókin Saga jólanna eftir Árna Björnsson þjóðháttafræðing þar sem hann skrifaði um íslenska jólasíði allt frá upphafi byggðar og fram yfir aldamótin 2000.

Borð á hvolfi

Helga segir að í gamla sveita-samfélaginu hafi jólahefðirnar tengst daglegri baráttu sem var allt önnur en við þekkjum í dag.

■ Laufabrauð í stöflum í Hús-mæðraskóla Reykjavíkur árið 1964. Mynd: Þjóðminjasafn Íslands, Ak5-9-4.

„Tólgarkertin voru búin til úr fitu; þau voru í rauninni búin til úr mat. Fólk þurfti þess vegna að taka af mat sínum til að búa til jólaljós til að gera fallegt í kringum sig en jólunum hefur alltaf fylgt helgi og fegurð og fólk vill hafa rólegt og fallegt hjá sér á jólunum.“

Fólk skrúbbaði torfbæina frá rjáfri og niður úr og talar Helga um fátækrapurkk á Þorláksmessu. „Fólk vildi þvo af sér fötin til þess að eiga hrein jólaföt og það voru ekki allir sem áttu föt til skiptanna en fátækrapurkur var þegar hægt var að taka af sér fötin og þvo og eiga þau hrein á jólunum.“

Elstu íslensku jólatrén voru gjarnan spýtu jólatré og batt fólk

■ Jólaborð í Haganesi í Mývatnssveit 1906. Fjölskylda situr við dúkað borð sem er hlaðið veitingum. Fremst er laufabrauð sem kona heldur uppi til að útskurður sjáist betur, kleinur á fati og fleira bakkelsi.

Ljósmyndari: Bárður Sigurðsson. Mynd: Þjóðminjasafn Íslands, BS-65.

jafnvel lyng á greinarnar til þess að skreyta. „Við höfum líka sögur af fólki sem sneri borði á hvolf og festi kerti á hvern fót og notaði borðið sem jólatré. Fólk nýtti það sem það átti.“

Tilbúið jólaskraut fór að sjást í verslunum á Íslandi seint á 19. öld og segir Helga að erlendis hafi fólk gjarnan náð í greinar úti en minna var um það á Íslandi.

„Jólaljósin vöktu mikla lukku þegar þau komu, að ég tali nú ekki um þegar við vorum komin með gott aðgengi að rafmagni. Mikið var af litríkum ljósum á 20. öld og stórum perum, jafnvel plastbjöllur.“

Hefðirnar

Ýmsar hefðir fylgja jólunum og hafa fylgt jólunum lengi en Helga

segir að það hafi minnkað að ganga í kringum jólatréð, sem tíðkaðist áður fyrir á heimilum, þótt það sé auðvitað enn gert á jólaböllum.

„Þetta eru þessir sömu hlutir - hlýjan og birtan, skrautið og svo jólamaturinn sem skiptir fólki miklu máli. Matartískan hefur breyst en samt eru það sömu hlutirnir sem okkur finnst þurfa

Óskum landsmönnum gleðilegra jóla og farsældar á árinu 2026

Reimalausnir fyrir alla flutninga

Sterkbyggðu M5085 böndin eru einstaklega þrífavæn

Erum sterk í öllum matvælaböndum hvort sem er á sjó eða landi

Lestarbönd í miklu úrvali

GÚMMÍSTEYPA Þ. LÁRUSSON EHF.

■ Fjölskyldujólaboð á Ólafsvík árið 1984. Ljósmyndari: Þórður Þórðarson. Þjóðminjasafn Íslands, Þóþó-75-22.

að vera. Við þurfum að fá smá hangikjöt, hamborgarhrygg, rjúpur og laufabrauð, svo ég tali ekki um smákökurnar en það eru engin jól nema að maður baki smákökurnar hennar ömmu. Þó við sjáum aukningu í sölu á smákökum í búðum þá eru alltaf ákveðnar sortir sem hver fjölskylda bakar sem tilheyrir jólunum sem er „okkar“ og gjarnan uppskrift frá ömmu. Það eru ákveðnir hlutir sem fólk sækir alltaf í og finnst þurfa til þess að jólin komi.“

Á meðal hefða er jólatréð á Austurvelli í Reykjavík. „Fyrsta stóra útjólátréð kom til Reykjavíkur frá Ósló og sú hefð er enn þótt tréð á Austurvelli komi ekki lengur frá Ósló. Jólatré eru hefð sem kemur frá Þýskalandi og í gegnum Danmörku til Íslands.“

Jólatónleikar hafa orðið vinsælir hin síðari ár og bendir

Helga á að jólatónlistin sé árs-tíðabundin og veki mikla tilhlökkun hjá fólki.

„Við tengjum hana við góðar stundir með fjölskyldu og vinum og við tengjum hana við jólin og hlýjar tilfinningar. Þegar fólk fer á tónleika er það svolítið í núvítundinni.“

Grýla, Leppalúði og jólasveinarnir

Grýla, Leppalúði og íslensku jólasveinarnir koma reglulega við í Þjóðminjasafninu vikurnar fyrir jól og ræða við fólk sem gleður án efa börn á öllum aldri.

„Grýla er ógurleg,“ segir Helga. „Hún er svolítið hræðileg. Hún er náttúrlega tröllskessa en hún er orðin miklu þrúðari heldur en hún var. Hún er hætt að taka börn með sér í Grýluhelli en hún biður stundum pöbbunum að koma með sér; hún hefur

nokkrum sinnum reynt að skilja Leppalúða eftir og fá einhvern pabba með sér í staðinn.“

Grýla er alltaf vinsæl. „Fólk vill alltaf koma og hitta hana. Hún er séríslensk hefð.“

Leppalúði er hins vegar í skugganum af frúnni og leyfir henni að njóta sín.

Jólasveinarir íslensku eru líka alltaf vinsælir og hafa verið lengi. „Ég held að það sé vegna þess að þeir tengjast svo mikið okkar sögu. Nöfnin og það sem þeir gera er svo beintengt við gamla sveitasamfélagið svo sem Askasleikir, Þvörusleikir og Pottaskefill; þetta endurspeglar svo sögu þjóðarinnar. Ég held að það finnst okkur vera spennandi við þá. Þeir byrjuðu að birtast í þessu formi upp úr miðri 20. öld og fóru að gefa í skóinn. Á sumum heimilum gáfu þeir í skóinn allan desember og jafnvel

■ Kona að baka laufabrauð um 1960. Mynd: Þjóðminjasafn Íslands, Lpr-2005-98.

fram á þrettándann en svo kom út ljóðasafn Jóhannesar úr Kötlum árið 1932 þar sem hann tilgreindi þessa þrettán jólasveina sem við þekkjum og þá tókum við upp nöfnin sem við þekkjum og notum í dag. Það eru miklu fleiri synir Grýlu og Leppalúða í þjóðsögunum. Grýla átti ógrynnin öll af börnum.“

Samvera með fjölskyldunni

Alþjóðavæðing er staðreynd og segir Helga að fyrir utan að jólahefðir eru skemmtilegar þá skipti máli að þekja sína sögu og fortið samfélagsins til þess að geta tekið meðvitaða ákvörðun um hvernig við viljum að ís-

lenskt samfélag verði og hvað okkur finnst skipta máli.

„Það er gaman að hafa marga síði og annað þarf ekki að útiloka hitt.“ Helga telur að þróunin þegar kemur að hefðum leiti í upprunann.

Í sibreytilegum jólaheimi Íslendinga segir Helga að samveran með fjölskyldunni sé sá jólasíður sem lifi best af.

„En líka maturinn og persónulegar jólahefðir, sama hvort það er að fara í kirkjugarðinn eða fá sér grjónagrat í hádeginu. Þessir hlutir sem fólk elst upp við og sínar persónulegu hefðir sem fólk býr til. Þær held ég að lifi best.“

Við óskum viðskiptavinum og landsmönnum öllum gleðilegra jóla og farsældar á komandi ári með þökkum fyrir árið sem er að líða.

■ Yfirlitsmynd sem sýnir hvernig nýtt baðlón mun verða.

Ný og stærri Jarðböð opnuð í vor

Miklar framkvæmdir hafa verið við Jarðböðin í Mývatnssveit undanfarin ár og er lokaspretturinn fram undan. Lokað verður frá og með 1. janúar næstkomandi á meðan smiðshöggjö verður rekið á ný og glæsileg Jarðböð sem stefnt er á að verði opnuð með vorinu. Guðmundur Þór Birgisson, framkvæmastjóri Jarðbaðanna segir að framkvæmdir við stækkun aðstöðu, húsakynni og lónið sjálft hafi staðið í um þrjú ár. „Það hefur allt gengið vel og framkvæmdum miðar vel. Þær eru á áætlun þannig að við hlökkum til þegar þessu öllu saman lýkur og við getum opnað á ný fyrir gesti.“

Lónið stækkar um 30%

Guðmundur Þór segir að Jarðböðin taki miklum breytingum og verði því skemmtilegt að bjóða gesti velkomna í glæný og flott böð. „Lónið sjálft stækkar umtalsvert, verður um 30% stærra en það sem nú er í notkun sem gerir að verkum að við getum tekið á móti fleiri gestum í böðin á hverjum tíma.“

Þá hefur nýtt og stærra hús verið í byggingu undanfarin misseri sem gerir að verkum að húsakostur stækkar úr 1.100 fermetrum í um 4.000. Núverandi húsnæði þar sem er móttaka, veitingasala og búningaþstaða verður fjarlægð. Öll starfsemi flyst í nýja húsnæðið í apríl þegar framkvæmdum lýkur.

Þrenns konar búningasklefar

Guðmundur Þór segir að í boði verði ýmsar nýjungar og nefnir sem dæmi að þrír mismunandi búningasklefar standi gestum til boða. Almennir búningasklefar fyrir konur og karla verða stærri en var og því rýmra um gesti.

„Þar verður í boði fyrir þá sem kjósa að vera í lokaðri sturtu,“ segir hann. Einn valkostur er svonefnd Kvika en mikið af jarðmyndunum og hrauni er nýtt í þann klefa. „Fallegur hraunveggur tekur á móti gestum þegar þeir koma og leiðir þá í klefann en útveggir klefans eru úr hrauni og stemmningin er því sérstök og spennandi fyrir fólk að upplifa,“ segir hann.

■ Hraungangur við Kviku búningasklefa mun án efa auka á upplifun gesta nýju Jarðbaðanna.

■ Guðmundur Þór Birgisson, framkvæmdastjóri Jarðbaðanna.

■ Enska nafni Jarðbaðanna hefur verið breytt í Earth Lagoon Mývatn.

Lúxusupplifun

Þriðji valkosturinn er sannkölluð lúxusupplifun sem gengur undir nafninu Kyrrð. „Við erum með sex slíka einkaklefa og rúmar hver þeirra tvo gesti. Þeir sem velja þennan kost hafa aðgang að sérlóni en einnig fylgir aðgangur að arinstofu þar sem einnig er að finna hvíldar- og slökunarými. Nuddþjónusta verður einnig í boði fyrir gesti. Við höfum í gegnum árin fengið fyrirspurnir um slíka klefa og að fólk vilji njóta og vera út af fyrir sig. Með þessari kyrrðarupplifun erum við að svara því kalli,“ segir Guðmundur Þór.

Nýr veitingastaður verður tekinn í notkun samliða opnun nýrra Jarðbaða.

Hann byggir að hluta á því sem í boði var áður en verður að auki uppfærður og úrvalið aukið. Súpa, brauð og salat var vinsæll réttur og verður í boði áfram en bætt verður við alls kyns léttum réttum til viðbótar.

Góðar viðbrögð á kynningum

„Við höfum kynnt nýtt, stærra og betra baðlón á tveimur ferðaráðstefnum undanfarið og fengið mjög góðar viðtökur. Það er greinilegt að margir eru spenntir að koma og prófa. Við vonum auðvitað að með þessum framkvæmdum og stækkun verði staðurinn áfram eftirsóttur að heim-sækja,“ segir Guðmundur Þór en á bilinu 170 til 180 þúsund gestir hafa komið í Jarðböðin árlega undanfarin ár. Hann bætir við að bæði innlendir ferðalangar sem og erlendir geri mikið af því að heim-sækja baðlón hér á landi.

earthlagoon.is

MEÐ PELTOR Í 60 ÁR

Gleðilega og örugga jólahátíð
með þökk fyrir viðskiptin á árinu

PELTOR™

Skeifunni 3h | Sími: 588 5080 | dynjandi.is

■ Jóhannes Þór Skúlason segir stjórnvöld hafa brugðist þegar kemur að markaðssetningu landsins. Önnur ferðamannalönd passi vel upp á slíka hluti.

Samdráttur og verri afkoma

„Það er leiðinlegt að vera alltaf í þessu „I told you so“-hlutverki en það hefur verið staðan undanfarið,“ segir Jóhannes Þór Skúlason, framkvæmdastjóri Samtaka ferðapjónustunnar en samtökin hafa ítrekað varað stjórnvöld við áhrifum aukinnar skattheimtu á ferðapjónustu á afkomu og umsvif greinarinnar.

Samtök ferðapjónustunnar (SAF) stóðu þann 11. desember fyrir morgunfundi í tilefni útgáfu skýrslu Reykjavík Economics um skattspor ferðapjónustunnar 2024. Í kynningu Magnúsar Árna Skúlasonar, framkvæmdastjóra Reykjavík

Economics, kom fram að með útskatti og án styrkja eru heildarskattaleg áhrif ein-kennandi greina ferðapjónustunnar um 190 milljarðar króna.

Fram kom að rekstrartekjur ferðapjónustunnar drógust saman á milli árunna 2023 og 2024 að raunvirði og útlit væri fyrir enn meiri samdrátt 2025. Á meðal gesta fundarins var Daði Már Kristófersson, fjármála- og efnahagsráðherra.

Jóhannes Þór bendir í samtali við Sóknarfæri á að ytri óstöðugleiki og óvissa sé viðvarandi í starfsumhverfi íslenskra ferðapjónustufyrirtækja. Annars

vegar sé um að ræða óvissu vegna þátta sem erfitt sé að stýra. Hann nefnir þar sem dæmi samkeppni um ferðamenn við önnur lönd, gengi krónunnar og annarra gjaldmiðla gagnvart dollar og evru, óvissu á alþjóðamörkuðum, breytingar á rekstri flugfélaga og svo þætti eins og náttúruhamfarir. „Við höfum á síðustu árum tekist á við heimsfaraldur, eldgos og ýmislegt fleira, sem erfitt er að eiga við og veldur óstöðugleika,“ segir Jóhannes Þór.

Fyrirvaralitlar skattabreytingar

Hann segir að óvissan sem fylgi þessum óviðráðanlegu þáttum kalli á stöðugleika hinna þáttanna, sem við höfum stjórn á. „Við höfum bent á að skattaumhverfi ferðapjónustunnar sé sibreytilegt og skattahækkunar séu allt of oft innleiddar með of stuttum fyrirvara,“ segir Jóhannes. Hann nefnir þar gistináttaskatt sem tók gildi 1. janúar 2024 og var óvænt tvöfaldaður í meðförum þingsins, innviðagjald vegna gesta skemmtiferðaskipa og vörugjöld á innflutning bifreiða. Um áramótin munu bilaleigur eins og aðrir bifreiðaeigendur að innheimta kílómetragjald vegna bifreiðar. Þá hefur sitjandi ríkisstjórn í stjórnsáttmála boðað náttúru- og innviðaskatt.

Jóhannes bendir á að ferðapjónustufyrirtæki selji alla jafna ferðir með allt að 12 til 18 mánaða fyrirvara en komur skemmtiferðaskipa séu skipulagðar með tveggja til fjögurra ára fyrirvara. Þegar skattar séu innleiddir með fárra vikna fyrirvara eins og sé frekar regla en undantekning hér á landi leiði það af sér að ferðapjónustufyrirtækin sitji sjálf uppi með kostnaðinn. Það eigi til dæmis við um kílómetragjaldið. „Það er ekki hægt að breyta verði á seldri vöru eftir á. Í flestum tilfellum er einnig búið að gefa út og auglýsa verðlista fyrir allt árið eða með enn meiri fyrirvara.“

Á morgunfundinum 11. desember var bent á að kílómetragjaldið myndi auka gjöld á bilaleigur um 7,5 milljarða króna en

”

Nú er mesta bókunar-tímabilið fyrir næsta ár að fara í hönd og afar slæmt fyrir ferðapjónustufyrirtækin að lifa við þessa óvissu.“

nánar er fjallað um það í viðtali við Steingrím Birgisson, forstjóra Hölds – Bilaleigu Akureyrar, hér í þessu blaði.

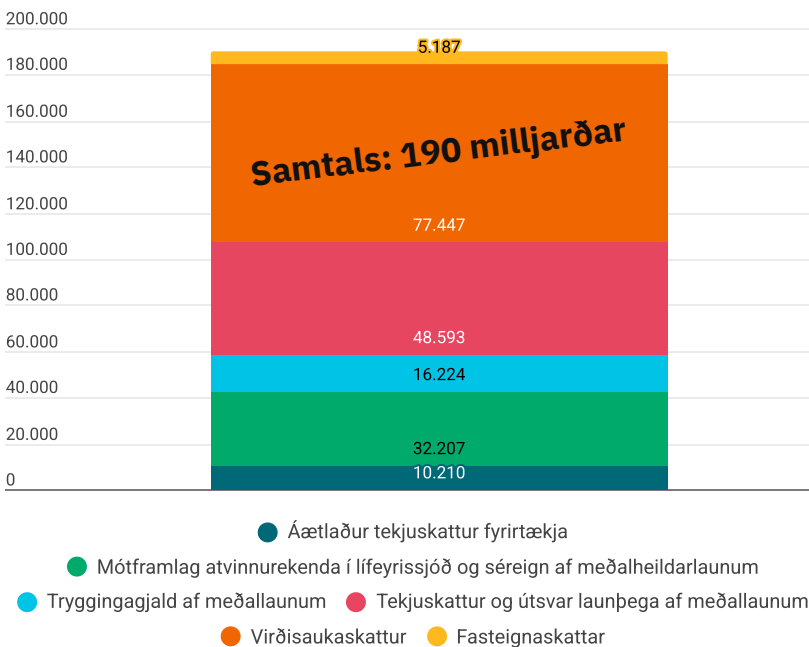
Skaðinn skeður

Fréttir hafa verið fluttar af því að stórt skarð verði höggvið í komur skemmtiferðaskipa til landsins á næstu árum vegna hækkunar innviðagjalda á gesti skemmtiferðaskipa. Hilmar Lyngmo, hafnarstjóri hjá Ísafjarðarbæ, lýsti því í viðtali við Sóknarfæri fyrr á árinu að hrun hefði orðið í bókunum næstu tveggja til fjögurra ára, strax í upphafi árs þegar breytingarnar voru gerðar.

Jóhannes segir að sú nýlega ákvörðun nýrrar ríkisstjórnar að lækka gjaldið geti blásið lífi í komur skemmtiferðaskipa á nýjan leik að nokkrum árum liðnum. Skaðinn fyrir næstu ár sé hins vegar skeður. Hluti skipanna hafi þegar farið annað og það taki tíma að fá þau til baka. Þetta komi sérstaklega illa við minni byggðarlög á landsbyggðinni sem reiði sig mjög á tekjur af ferðamönnum frá skemmtiferðaskipum.

Skattspor ferðapjónustunnar 2024

Í milljónum króna

Heimild: Reykjavík Economics

GA

SMÍÐAJÁRN

- STERK Í STÁLINU -

ÁRATUGA REYNSLA

AF INNFLUTNINGI OG SÖLU Á SVÖRTU STÁLI

RYÐFRÍTT STÁL, ÁL & PLAST

ÖRT VAXANDI Á ÍSLENSKUM MARKAÐI

MIKIÐ ÚRVAL AF EFNI Á LAGERUM OKKAR
ÖFLUG SÉRPÖNTUNARÞJÓNUSTA
VIÐ BYGGJUM Á TRAUSTUM GRUNNI

*Óskum landsmönnum gleðilegra jóla
og farsældar á árinu 2026*

AFGREIÐSLUTÍMAR
Mán–Fim 8–17
Fös 8–16

ÍSHELLA 10
221 Hafnarfjörður
Skrifstofa og lager
568 6844

RAUÐHELLA 2
221 Hafnarfjörður
Sölumenn og lager
568 6844

ODDEYRARSKÁLI
600 Akureyri
Söluskrifstofa
568 6824

568 6844
ga@ga.is
www.ga.is

■ Ferðir á Íslandi eru seldar með allt að 12 til 18 mánaða fyrirvara. Í tilfelli skemmtiferðaskipa er fyrirvarinn tvö til fjögur ár.

Jóhannes segir að jafnvel þótt segja megi að farþegar skemmtiferðaskipa skilji almennt minna eftir sig í landi en aðrir ferðamenn þá sé um mikilvæga starfsemi að ræða fyrir smærri sveitarfélög. Þar hafi víða byggst upp fjölbreytt þjónusta sem ekki sé sjálfgefið að þrífist án skipanna. Hann nefnir sem dæmi verslunina Klæðakot á Ísafirði sem selji garn til þrjónandi kvenna á skemmtiferðaskipum. Annað dæmi sé Farmers market-verslunin sem selji vörur úr heimabyggð til þeirra sem heimsæki Stuðlagil. „Ég get líka nefnt fyrirtæki eins og Vatnajökull

travel, sem treysta á ferðamenn af skemmtiferðaskipum og hafa byggt upp starfsemi sína á þeim. Ég veit ekki hvort slík fyrirtæki þoli 50 til 60% samdrátt í komum þessara skipa næstu tvö til fjögur árin.”

Vekur furðu erlendra aðila

Jóhannes segir að sibreytilegt skattaumhverfi ferðapjónustu á Íslandi veki furðu hjá ýmsum samstarfsaðilum ferðapjónustunnar. „Við verðum vör við að okkar endursöluaðilar erlendis eru farnir að hrista höfuðið yfir þessu umhverfi á Ís-

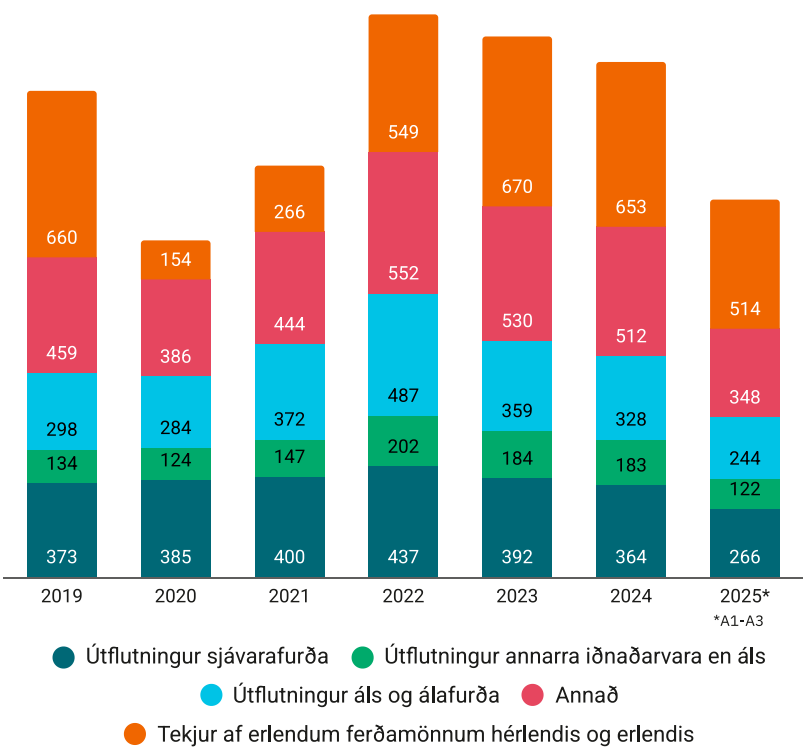
landi. Það er alvarlegt þegar áralangur pólitískur óstöðugleiki af þessu tagi er farinn að valda vantrausti á markaðnum,”segir hann.

Hann nefnir sem dæmi að rætt hafi verið um að taka upp kílómetragjald í Bretlandi en þá með þriggja ára aðlögunartíma, Svisslendingar hafi breytt virðisaukaskatti á ferðapjónustu með sama fyrirvara og Skotar hafi veitt sveitarfélögum heimild til að innheimta gistináttagjald en gert lagalega kröfu á þau um minnst 18 mánaða fyrirvara frá ákvörðun að gildistöku. „Í Skotlandi hafa

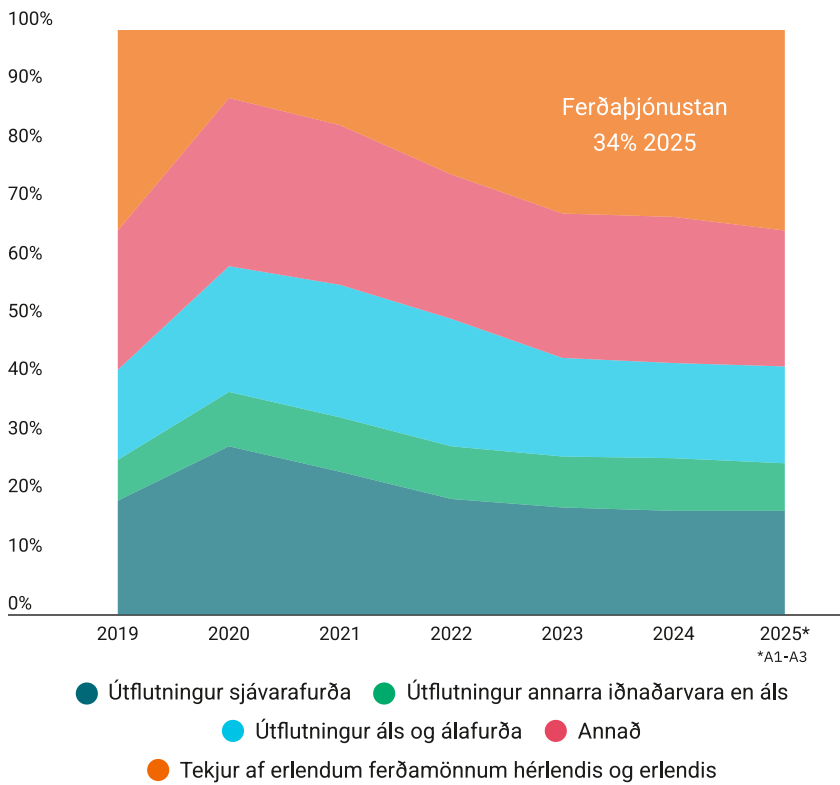
stjórnvöld þannig viðurkennt að ferðapjónustan þarf lengri aðlögunartíma en ýmsar aðrar greinar,” segir Jóhannes. Hann segir að SAF hafi varað stjórnvöld við afleiðingum skattahækkana á borð við hækkun innviðagjalds og upp-töku kílómetragjalds en talað fyrir daufum eyrum. Afleiðingar verði enn frekari samdráttur í tekjum ferðapjónustunnar með tilheyrandi tjóni fyrir skattspor greinarnnar og afkomu. Hann segir þreytandi að vara við afleiðingum skattahækkana á greinina og þurfa svo að benda stjórnvöldum á að spárnar hafi raungerst.

Útflutningstekjur til þjóðarbúsins
Valdir liðir útflutnings vöru og þjónustu

Milljarðar króna - á föstu verðlagi

Hlutdeild

Heimild: Reykjavík Economics/Hagstofa Íslands

■ Komur skemmtiferðaskipa skipta smærri byggðarlög og fyrirtæki mjög miklu máli. Hér er Norwegian Star við bryggju á Ísafirði í maí.

„Þessum breytingum fylgja mikil óþægindi. Nú er viðkvæmur tími fram undan. Nú er mesta bókunartímabilið fyrir næsta ár að fara í hönd og afar slæmt fyrir ferðaþjónustufyrirtækin að lifa við þessa óvissu. Þetta er farið að valda vantrausti á mörkuðum,” segir hann. Boðað náttúru- og innviðagjald komi á versta tíma. „Samkeppnisáskoranir greinarinnar eru að herðast og hagnaður ferðaþjónustunnar féll um 56% milli áronna 2023 og 24,” segir Jóhannes og vísar í upplýsingar frá Hagstofu Íslands.

Ríkið þurfi að taka þátt í markaðssetningu
Ísland er orðið afar dýrt í samanburði við

aðra áþekka áfangastaði að sögn Jóhannesar. Hann nefnir Noreg í því sambandi en bætir við að gengi norsku krónunnar sé sögulega lágt. Aðra sögu sé að segja um íslensku krónuna. Jóhannes segir að við þessa stöðu bætist að íslensk stjórnvöld hafi ekki lagt fé í markaðssetningu landsins eins t.d. og öll vinsæl ferðamannalönd í Evrópu geri allt árið um kring. Það sé gert í því ljósi að greinin skili samfélögum miklum tekjum.

„Íslensk fyrirtæki leggja sex til sjö milljarða á ári í kynningarstarf út á við. Við erum bara að fara fram á að ríkið verji einum milljarði á ári á móti okkur, sem væri minna en bæði stjórnvöld í Noregi og Svíþjóð leggja til. Öll ríki í Evrópu eru að

markaðssetja sín lönd með opinberu fé en ekki íslensk stjórnvöld. Slik „brand“ markaðssetning er efsta lagið í sölutrektinni en svo tekur sölumarkaðssetningin við. Hjá okkur vantar þetta efsta lag.“

Jóhannes bendir á að jafnvel þótt við Íslendingar teljum okkur vera með betri vöru en margar samkeppnisþjóðir í ferðaþjónustu, þá freistist neytandinn til að kaupa ódýrari vöru ef henni sé statt og stöðugt haldið að honum. Þá viti hann ekki af hverju hann sé að missa. „Ísland er orðinn miklu dýrari áfangastaður en Noregur. Norðmenn eru að moka fé í markaðssetningu – en ekki við. Það er daglega verið að segja neytandanum á okkar mikilvægustu mörkuðum að Noregur sé

betri áfangastaður en Ísland, og ódýrari. Þetta er orðið afar þungt samkeppnisumhverfi fyrir Ísland. Við þurfum að spyrna við fótum.“

Jóhannes segir útlit fyrir að samdráttur verði t.d. í komum bandarískra ferðamanna í öllum mánuðum á Íslandi á komandi ári, nema júní, júlí og ágúst. Bakslag hafi orðið í því að kynna Ísland sem áfangastað á heilsársgrunni. „Árið sem er að líða verður fyrsta árið í langan tíma sem árstíðarsveiflan eykst. Það er mjög alvarleg þróun.“

TEMPRA

einangrun – umbúðir

*Óskum landsmönnum öllum gleðilegra jóla
og farsældar á nýju ári*

Þökkum samskiptin á árinu sem er að líða

TEMPRA
einangrun – umbúðir

TEMPRA EHF • Íshella 8 • 221 Hafnarfjörður • Sími: 520 5400 • tempra@tempra.is • www.tempra.is

Hluti af

Upplifun er jóla- gjöf ársins

Rannsóknasetur verslunarinnar valdi upplifun sem jólagjöf ársins en tilgangur verkefnisins er að greina hluta af neysluhegðun landans í aðdraganda jóla og vekja athygli á verslun í landinu.

Rösklega 100 þúsund í jólagjafir

„Verkefnið fór, líkt og fyrri ár, þannig fram að upplýsinga var aflað frá neytendum um vinsælar sérvörur í aðdraganda jóla. Rýnihópur RSV kom svo saman nú seinnihluta nóvember og valdi jólagjöf ársins. Upplýs-

inga frá neytendum var aflað með netkönnun, en könnunarhópur þekkingarfyrirtækisins Prósent var spurður „Hversu hárrí upphæð áætla þú að verja í jólagjafir í ár?“ og „Hvað langar þig helst að fá í jólagjöf í ár?“, segir í samantekt Rannsóknaseturs verslunarinnar um þetta val.

Íslendingar ætla að eyða 112 þúsund krónum í jólagjafainnkaup í ár samkvæmt könnun Prósent. Það er um 10% hærri upphæð en í fyrra. Könnunin sýnir líka að íbúar á landsbyggð-

Björgunarvesti með ljósi og neyðarsendi bjarga mannlífum.
Venjum okkur á að vera alltaf í vestunum við vinnu okkar á sjó.

inni telja sig verja ívið hærri upphæð í jólagjafir en íbúar á höfuðborgarsvæðinu.

Hagstæðari húsnæðislán tilnefnd!

Fjölmargt var nefnt í svörum neytenda við þessum spurningum, allt frá hefðbundnum hörðum og mjúkum pökkum til óefnislegra gjafa tengdum ást, gleði, hamingju, friði og heilsu. Húsnæðislán á sanngjörnum kjörum fengu tilnefningu sem jólagjöf ársins, sem og hagstæðir vextir, þó í meirihluta svara hafi verið eitthvað sem auðveldara er að pakka inn.

„Gjafabréf og upplifun voru mikið nefnd og þá helst í upplifun eða ferðalög. Bækur halda velli milli ára en um 11% nefna bækur sem þá jólagjöf sem efst er á lista hjá þeim. Flokkurinn „fyrir heimilið“ tvöfaldast næstum milli ára en flokkurinn „ást, gleði, hamingja, friður og heilsa“ helmingast milli ára. Nokkuð var rætt um að jólagjöfin í ár ætti að skilja eitthvað eftir sig, helst sem gæti bætt heilsu eða líðan þiggjandans og að gæðin skiptu miklu máli.“

Munur á óskalistum kynjanna

Fram kom í könnuninni að karlar eru tvöfalt líklegri til þess að óska sér ástar, gleði, hamingju og friðar en konur og þeir óska sér líka bóka. Konur vildu fremur fatnað og fylgihluti en karlar ásamt því að vera líklegri til þess að óska sér raf- og heimilis-tækja. Þetta segir Rannsóknasetur verslunarinnar að sé svipuð skipting og sést hafi síðustu ár.

rsv.is

**Daglegar
fréttir**

af íslenskum
sjávarútvegi

audlindin.is

AUÐLINDIN

Auglýsingasími 898 8022
inga@ritform.is

Stjórnarráð Íslands
Innviðaráðuneytið
Siglingaráð

Samgöngustofa

Gleðilega hátíð

VM Félag vélstjóra og
málmtæknimanna óskar
landsmönnum öllum gleðilegra
jóla og farsældar á nýju ári

■ Ölfusárbrú á að vera tilbúin í október 2028.

Framkvæmdir við Ölfusárbrú í fullum gangi

Samkvæmt upplýsingum Vegagerðarinnar var nú í byrjun desember unnið við allar fjórar undirstöður nýrrar brúar yfir Ölfusá. Lokið var við uppslátt og járnabindingu landstöpsuls austan við ána og hann steypdur aðfaranótt fimmtudagsins 11. desember. Um 40 starfsmenn á vegum verktaka eru um þessar mundir á verksvæðinu á degi hverjum auk eftirlits- og mælingamanna. Þá eru einnig á verkstað stálsmiðir frá Póllandi, fageftirlitsmenn, ráðgjafar og umsjónarmenn framkvæmdarinnar á vegum Vegagerðarinnar. Aðalverktaki nýrrar Ölfusárbrúar er fyrirtækið ÞG verk ehf. og eru verklok áætluð í október 2028.

■ Austan Selfoss er unnið að byggingu brúar sem reist verður yfir nýjan hluta Hringvegjar. Vegtenging verður þaðan annars vegar að hringtorginu austan við Selfoss og hins vegar að golfvelli Selfoss og Laugardælum norðan við Hringveg.

Mynd: vegagerdin.is

330 metra stagbrú
Ölfusárbrú er mikið mannvirki, 330 metra löng stagbrú með burðarturni á Efri-Laugardælaeyju. Austan árinna er lagður 1,7 km langur vegur um Svarfhólsvöll og tengist núverandi Hringvegi rétt austan þéttbýlisins á Selfossi. Heildarlengd þessa nýja Hringvegarkafli er því um 3,7 kílómetrar. Auk þessa er tilheyrandi þessu verki lagður nýr Laugardælavegur með tengingum við bæði Gaulverjabæjarveg og Austurveg á Selfossi. Þá felur framkvæmdin einnig í sér byggingu tveggja undirganga fyrir gangandi vegfarendur og hestamenn.

Brú yfir Hringveg
En það er ekki aðeins á brúarstaðinu sjálfu sem þungi er í framkvæmdum þessa dagana. Austan við Selfoss er unnið að byggingu brúar yfir nýjan hluta Hringvegjar en vegtenging verður þaðan annars vegar að hringtorginu austan við Selfoss og hins vegar að golfvelli Selfoss og Laugardælum norðan við Hringveg. Búið er að ljúka uppsteypu stöpla brúarinnar og vinna við undirslátt brúardekksins er hafin.
Þessu til viðbótar er unnið að jarðvegsskiptum, uppúrtekt og fyllingu frá Laugardælavegi, austur fyrir nýju vegbrúna og að núverandi Hringvegi.

vegagerdin.is

Daglegar fréttir
af íslenskum sjávarútvegi
audlindin.is

AUÐLINDIN
Auglýsingasími 898 8022
Inga@ritform.is

■ Nú í byrjun desember var stór dagur í verkefninu þegar steypdur var landstöpull brúarinnar austan árinna.

Mynd: vegagerdin.is

Framleiðsla stálvirkis hafin í Póllandi
„Á vesturbakka árinna er búið að ljúka steypu á undirstöðu landstöpsuls og uppsláttur fyrir tæknirými stöpsulsins er hafinn. Vestan við Ölfusá er einnig unnið við fergingar vegstæðis yfir Hellismýri á um 700 metra löngum kafla í átt að Biskupstungnabraut. Einnig er unnið við tilfærslu lagna skammt austan við hringtorgið á Biskupstungnabraut,” segir í frétt frá Vegagerðinni en framleiðsla á stálvirki brúarinnar í verksmiðju Norvík í Póllandi er komin í fullan gang.

Óskum starfsmönnum í íslenskum sjávarútvegi gleðilegra jóla og farsældar á nýju ári

Hvalur hf.

Reykjavíkurvegi 48
220 Hafnarfjörður

ÖLFUS

olfus@olfus.is
thorlakshofn.is

Flügger

Fjallabyggð

Sóknarfæri

HAFNIR
ÍSAFJARÐARBÆJAR

Síldarvinnslan hf

FISKIÐ
ICELANDIC COLLEGE OF FISHERIES

Sjómannasamband
Íslands

AUÐLINDIN

ÆGIR

Gervigreyndarbyltingin á fullri ferð

„Það má orða það svo að allir og amma þeirra eru í óða önn að læra á og tileikna sér notkun gervigreindar,“ segir Gísli Ragnar Guðmundsson, sérfræðingur í gervigreind en hann starfar sem slíkur á ráðgjafasviði KPMG. Hann hefur í gegnum árin leiðbeint fjölda stofnana og fyrirtækja um hvernig nýta megi gervigreind í daglegum rekstri og þjónustu.

Þróun á þessu sviði er mjög ör og segir Gísli ómögulegt að spá fyrir um hvert hún leiði. „Gervigreindin hefur tröllriðið öllu undanfarin misseri og skipar æ stærri sessi í öllu því sem við gerum, hún kemur víða við sögu í okkar lífi hvort sem við erum meðvituð um það eða ekki.“ Sem dæmi séu samfélagsmiðlar, streymisveitur og yfirleitt allt sem viðkemur tölvum keyrt upp af gervigreind.

Miklu fé varið í þróun

Gísli segir manninn hafa allar götur frá árinu 1956 reynt að fá tölvur til að líkja eftir því hvernig maðurinn hugsar og í árána rás orðið talsverð framþróun á því sviði. Stóri vendipunkturinn varð þegar ChatGPT kom fram haustið 2022. „Frá þeim tíma hafa orðið gríðarlegar breytingar og notkun á gervigreind almennt rutt sér mjög til rúms,“ segir hann. Verulegu fjármagni er dælt í þróun gervigreindar og nefnir hann sem dæmi að OpenAI fyrirtækið á bakvið

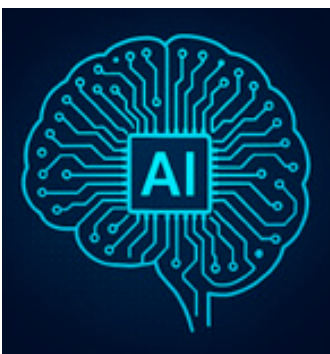

■ Gísli Ragnar Guðmundssonm sérfræðingur í gervigreind hjá KPMG.

ChatGPT hafi fengið um 40 milljarða bandaríkja dala í fjármögnun á árinu en fyrir það fé væri hægt að byggja um 24 Landspítala. Það sé dæmi um hversu mikilvægt þetta sé, því allt eins sé líklegt að það sem nú sé nýtt á teikniborðinu verði úrelt innan tveggja til þriggja ára.

Fækkar og breytir störfum

Atvinnulífið á Íslandi hefur verið að innleiða notkun á gervigreind í sinni starfsemi og telur Gísli að innan fimm ára hafi flest fyrirtæki í meira eða minna mæli tekið hana upp. Tækniyrirtæki eins og Marel og Össur nýti gervigreind í sinni starfsemi. Þá

nefnir hann að fjármálafyrirtæki séu líklega einna lengst komin í notkun gervigreindarlausna. „Flestir eru farnir að velta fyrir sér á hvern hátt gervigreind nýtist í þeirra starfsemi og fyrirtæki eru hvert af öðru að hagnýta sér hana en það er ljóst að hún getur víða sparað talsverða vinnu,“ segir hann. Með því að nýta gervigreind í almenntri skrifstofuvinnu, við textagerð, að svara tölvupóstum, leita gagna og fleira slíkt megi spara frá einni og upp í tíu vinnustundir. Ekki sé því óvarlegt að áætla að á komandi árum fækki almennum skrifstofustörfum umtalsvert.

Gísli segir ekki ólíklegt að gervigreind útrými öllum störfum þegar til framtíðar er litið enda sé það eðli allra iðnbýltinga og markmið að finna lausnir sem léttu fólki störf. „Gervigreind mun breyta störfum og gera aðrar kröfur til

starfsfólk. Það mun þurfa að til-einka sér annars konar hæfni og störfin krefjast öðru vísi hæf-leika. Það má segja að þetta sé bjartsýnisvinkillinn sem menn nota gjarnan á gervigreindina.“

Mikilvægt að halda í gagnrýna hugsun

Boltinn er farinn að rúlla og verður ekki stöðvaður og því segir Gísli eins gott fyrir atvinnulífið að finna út hvernig hvert og eitt fyrirtæki geti nýtt sér gervigreind á uppbyggilegan og jákvæðan hátt í sinni starfsemi, þannig að hún auki afköst og skilvirkni. Vissulega séu skuggahliðar gervigreindar margar og mikilvægt að forðast þær sem kostur er.

Þróun fer að mestu leyti fram innan bandaríkra tækniyrirtækja þar sem engu er til sparað. „Við sem samfélag þurfum að taka samtalið um hvað viljum fá út úr þessu, en ekki láta það alfarið í hendur á öðrum. Það er að mörgu að hyggja og margt sem auðveldar okkur líf og störf en við þurfum líka að gæta að því að leggja ekki allt traust á gervigreind. Það getur leitt til þess að við missum hæfni til að leysa úr málum og draga eigin ályktanir. Við megum ekki verða viljalaus verkfæri. Það er aldrei eins mikilvægt og nú að gagnrýnin hugsun sé til staðar,“ segir Gísli.

Næstu sýningar Ritsýnar í Laugardalshöll:

- Íslenskur landbúnaður 9.-11. október 2026
- Stóreldhúsið 5.-6. nóvember 2026
- Iðnaðarsýningin 16.-18. september 2027
- Iceland Fishing Expo 20.-22. september 2028

ICELAND FISHING EXPO

IÐNAÐAR
SYNINGIN

ÍSLENSKUR
LANDBÚNAÐUR

STÓR
ELDHÚSIÐ

Gleðilega hátíð!

Óskum sýnendum og gestum Iðnaðarsýningarinnar 2025 og Iceland Fishing Expo 2025 gleðilegrar jólahátíðar og farsældar á nýju ári með þökkum fyrir þátttökuna og komuna.

WWW.RITSYN.IS

Nánari upplýsingar veita:
Ólafur M. Jóhannesson, framkvæmdastjóri,
olafur@ritsyn.is 698 8150

Inga, markaðsstjóri,
inga@ritform.is 898 8022

■ Ólafur Óskar Stefánsson, skipstjóri á Gullbergi VE.

Myndir: Óskar Pétur Friðriksson

■ Uppsjávarskipið Gullberg VE í Vestmannaeyjahöfn. Síðasta síldarfarmi úr skipinu var landað 9. desember og var hann 800 tonn.

Glimrandi síldarvertíð á enda

Síldveiðar hafa verið aðal verkefni uppsjávarskipanna nú í haust og lönduðu síðustu skipin förmum af íslenskri sumargotsíld nú framan af desember. Þeirra á meðal var uppsjávarskipið Gullberg VE-292 sem samanlagt hefur skilað á land 7.200 tonnum af síld síðsumars og í haust, annars vegar 1.800 tonnum af norsk-íslenskri síld og hins vegar 5.200 tonnum af íslenskri sumargotssíld. Ólafur Óskar Stefánsson var skipstjóri í síðasta síldartúr ársins og er hann mjög ánægður með vertíðina.

Veðrið í stóru hlutverki

„Síldarvertíðin í heild hefur verið glimrandi góð og veðrið hefur leikið við okkur. Veðrið leikur stórt hlutverk í því hvernig veiðarnar ganga,“ segir hann í samtali en aflinn í síðasta síldartúr Gullbergs var rösklega 800 tonn af íslenskri sumargotssílds sem fékkst vestur af landinu.

„Veiðin var svona upp og ofan þarna fyrir vestan, holin hjá okkur voru frá 80 upp í 350 tonn,“ segir Ólafur Óskar en veiðar á íslensku sumargotssíldinni vestan við land segir hann hefjast yfirleitt þegar liður á haustið, oft í byrjun nóvember.

„Framan af hausti erum við í norsk-íslensku síldinni fyrir austan, byrjum á henni þegar makrílveiðar eru búnar. Síðan förum við í sumargotssíldina. Þetta er takturinn í síldveiðunum,“ segir Ólafur Óskar.

Norsk-íslenska síldin vænni

Hann segir að svolítill stærðarmunur sé að jafnaði á norsk-íslensku síldinni og íslensku sumargotssíldinni. Sú norsk-íslenska sé 380-400 grömm að jafnaði en íslenska sumargotssíldin um 100 grömmum minni.

„Það er alltaf ákveðin stemmning yfir síldveiðinni en allra skemmtilegast var á síld þegar við vorum hér áður fyrr að veiða hana í nótt. Í dag er öll síld veidd í flóttroll,“ segir Ólafur Óskar sem vonast eins og aðrir til þess að loðna finnist eftir áramót.

„Mestu skiptir að fá að veiða eitthvað af loðnunni til að halda mörkuðum við en auðvitað er mikill fengur fyrir allt samfélagið að fá góða loðnuvertíð

GLEÐILEGA HÁTÍÐ

RAFIDNAÐARSAMBAND ÍSLANDS
OG AÐILDARFÉLÖG ÞESS

óska félagsfólki sínu og landsmönnum öllum

GLEÐILEGRA JÓLA
OG FARSÆLDAR Á NÝJU ÁRI

RAFIDNAÐARSAMBAND ÍSLANDS Í 55 ÁR

Félagar í Rafiðnaðarsambandi Íslands hafa alltaf verið í fararbroddi í þekkingu á raf- og tæknibúnaði og notkun hans.

Tryggjum öryggi og skiptum við fagfólk.

AÐILDARFÉLÖG RAFIDNAÐARSAMBANDSINS

Horfa út í heim með íslenskt gin

■ Haraldur Gísli Sigfússon kynnti Glacier Ginið á sýningu í Kína nú í haust. Hann segir Ísland sé töfrandi staður í hugum Kínverja og að á þessum risastóra markaði séu tækifæri fyrir hendi.

Þrír reka Glacier Gin sem framleiðir hvítt og blátt gin og einkennir það ferskleiki og falleg hönnun flöskunnar. Lögð hefur verið áhersla á sölu í Fríhöfninni í Keflavík og á innlendum markaði en í vetur fóru þeir á stærstu innflutningssýningu í heimi í Kína og sjá fyrir sér að koma vöru sinni meðal annars til Asíu þótt það sé erfitt, kostnaðarsamt og tímafrekt. Hugað er að áframhaldandi vöruþróun.

Haraldur Gísli Sigfússon bjó í Danmörku á árunum 2010-2015 og bjó nálægt áfengisversluninni Juul's Vin & Spiritus þar sem reglulega var farið að selja nýtt gin. Hann segir að sér hafi fundist þetta vera spennandi og keypti þar gin frá hinum ýmsu framleiðendum.

„Gin er ekki sama og gin. Það er svo margslungið. Það er hægt að gera margar útgáfur með mismunandi hráefnum og svo finnst mér upplifunin skipta máli þegar gin er drukkið; það er ekki bara vökvinn heldur er það líka flaskan. Mér finnst gaman að hugsa út í alla anga af þessu. Þegar ég flutti heim til Íslands árið 2015 byrjaði ég að huga að því að framleiða gin á Íslandi,“ segir Haraldur Gísli sem er framkvæmdastjóri Glacier Gin. Hann fékk tvo félagasina til liðs við sig en það eru þeir Fannar Guðmundsson og Rúrik Gíslason og boltinn fór að rúlla.

„Okkur langaði að framleiða íslenskt gin sem fangaði íslenska náttúru og lögðum mikið upp úr því að framleiða gott gin og vera með fallega flösku sem endurspegladi þessa fallegu, íslensku náttúru og vorum sérstaklega með í huga erlenda ferðamenn sem vilja eiga minningu um Ísland.“

Glacier Gin kom á markað árið

2019 og framleiðir fyrirtækið tvær tegundir af gini, hvíta og bláa, en það var sú hvíta sem kom fyrst á markað og inniheldur hún einiber, kóríanderfræ, sitrónu, bergamót og fífil. Í bláa gininu eru sömu hráefni en í meira magni ásamt því að bláa ginið er sterkara eða 42,3% á meðan hvíta er 40%.

„Íslenska vatnið er númer eitt, tvö og þrjú í þessari markaðssetningu því það sem er sérstakt á Íslandi er hvað vatnið er geggið.“

Aðspurður hvað sé sérstakt við vöru þeirra félagasina segir Haraldur Gísli það einmitt vera þessa áherslu sem þeir leggja á íslenskan uppruna vörunnar þegar þeir markaðssetja hana erlendis; það sé alltaf þessi tærleiki og íslenska náttúran.

Horft til Asíu

Þeir félagar hafa frá upphafi lagt áherslu á sölu í Fríhöfninni auk þess sem varan fæst hjá ÁTVR og á heimasíðu fyrirtækisins.

„Við höfum verið í útflutningi og selt í nokkrum Evrópulöndum en svo kom Covid sem hafði meðal annars áhrif og núna leggjum við áherslu á íslenska markaðinn og settum upp netverslun til að svara evrópska markaðnum. Svo höfum við verið að taka fyrstu skrefin í áttina að því að skoða Asíumarkað en við tókum í byrjun nóvember þátt í innflutningssýningunni CIIE í Shanghai í Kína en hún er stærsta innflutningssýning í heimi. Um er að ræða sýningu fyrir þá sem vilja koma inn á kínverskan markað. Við vorum að þreifa fyrir okkur, sjá hvernig landslagið er þarna og skilja hvernig maður fer inn á markaði. Það eru mismunandi leiðir í boði og þetta var mjög áhugavert.“

■ Félagarnir þrír á bak við Glacier Gin, Fannar Guðmundsson, Rúrik Gíslason og Haraldur Gísli Sigfússon.

Haraldur Gísli segir að ástæða þess að þeir leggi áherslu á Asíumarkað sé að þeir hafi tekið eftir að í augum Asíubúa sé ákveðinn ljómi yfir Íslandi en það á auðvitað við um fleiri. „Þeim finnst Ísland vera mjög töfrandi staður. Við sáum tækifæri í að nýta þessa sérstöðu sem Ísland hefur í huga þeirra sem er einmitt þessi náttúruþenging, fegurð og tærleiki. Kína hefur upp á að bjóða stór tækifæri.“

Almennt held ég að Ísland eigi inni á Asíumarkaði og að það séu mjög mikil tækifæri þar. Það er samt erfitt að fóta sig þar og við erum að læra það. Bandaríkjamenn eru líka mjög áhugasamir en það er líka flókið að fara þangað, sérstaklega með áfengi. Við höfum líka fundið

mikinn áhuga í stórum Evrópulöndum en við erum að reyna að taka eitt fyrir í einu á hverju ári og núna er það Asía.“

Erfitt, kostnaðarsamt og tímafrekt

Haraldur Gísli viðurkennir að það sé mjög erfitt og kostnaðarsamt að ná fótfestu á erlendum mörkuðum. „Við förum varlega í alla svona stækkun af því að þetta er líka tímafrekt. Það er kannski ástæðan fyrir því að enginn hefur neglt þetta á Íslandi. Við leggjum höfuðáherslu á að þjóna okkar stærsta markaði sem er Fríhöfnin og pössum líka upp á innlendan markað. Það eru alltaf tækifæri erlendis. Auðvelt að segja að maður vilji fara út en það er mjög erfitt að framkvæma það eins og ég sagði.“

■ Glacier Gin kom á markað árið 2019. Mikið var lagt í útlit vörunnar og lögð áhersla á að endurspeglar fallega íslenska náttúru.

þess vegna erum við mjög varfærnir í öllum yfirlýsingum. Við pössum okkur að gera vel þar sem við erum og þar sem gengur vel og svo tókum við þau tækifæri sem gefast og reynum að athuga hvort við getum gert eitthvað meira úr þeim.“

Þeir félagar eru í vöruþróun. Eins og þegar hefur komið fram framleiða þeir bæði hvítt og blátt gin og segir Haraldur Gísli að þeir hafi prófað ýmislegt annað eða allt frá áfengislausu gini yfir í tilbúna drykki í dósum; G&T, Pink G&T og Moscow mule.

„Við erum opnir og alltaf að hugsa um áframhaldandi vöruþróun þó það sé of snemma að gefa upp hvað kemur næst,“ segir Haraldur Gísli Sigfússon.

Pólarveðja

Við sendum landsmönnum öllum, til sjávar og sveita,
hátíðarkveðjur með þökk fyrir samstarfið á árinu sem er að líða.

Tækniskólinn
skóli atvinnulífsins

Óskum starfsmönnum í íslenskum sjávarútvegi
gleðilegra jóla og farsældar á nýju ári

Fiskmarkaður Suðurnesja

*Óskum landsmönnum
gledilegra jóla
og farsældar á nýju ári*

AUÐLINDIN

^{cool}
atlantic

ÆGIR

Sóknarfæri

RITFORM

REYKJAVÍK | AKUREYRI | ritform.is

Jólasíldin frá Síldarvinnslunni hefur verið framleidd í áratugi

Ómissandi hefð að borða síld á aðventu

„Jólasíldin á sér ríka hefð hér um slóðir og margir sem bíða með eftirvæntingu eftir henni þegar aðventan gengur í garð,” segir Oddur Einarsson yfirverkstjóri hjá Síldarvinnslunni í Neskaupstað. Síldarvinnslan hefur framleitt jólasíld í marga áratugi en hún fer ekki á almennan markað, starfsfólk fær síldarfötur og góðgerðarfélag selur ákveðið magn.

„Það er alltaf mikil tilhlökkun þegar við hefjum vinnslu á jólasíldinni,” segir Oddur sem hefur umsjón með framleiðslunni ásamt Eyðunn Símósen, verkstjóra auk þess sem gæðastjóri fyrirtækisins og fleiri starfsmenn leggja hönd á plóg. Allt eftir kúnstarinnar reglum. Kröfurnar enda miklar og markmiðið ekki sett lægra en að framleiða bestu síld í heimi. Til framleiðslunnar er notuð norsk-íslensk síld sem flutt er að landi vel kæld. Þá tekur við ákveðið framleiðsluferli sem tekur um tvo mánuði.

Gömul leyniuppskrif

Nú í haust var hafist handa í lok september og jafnan er stefnt á að síldin sé tilbúin til neyslu um mánaðamót nóvember og desember. Síldin er skorin í hæfilega bita eftir flökun, fyrst lögð í saltþækil í ákveðinn tíma en svo tekur við edikslögur, fyrst í körum og síðar í tunnum. Loks er síldin sett í fötur með sykurlégi.

„Þetta er allt gert eftir kúnstarinnar reglum og gamalli uppskrift. Það má segja að þetta sé ákveðin leyniuppskrift sem við notum. Við erum ekki að slá af kröfunum og það skilar sér í framleiðslu á einstakri gæðasíld sem neytendur kunna vel að meta.”

Á lokastiginu er síldin krydduð, auk þess sem við er bætt t.d. berjum og öðru sem ætlað er að skapa hið eina sanna jólasíldarbragð. „Við vinnum þessa síld aðeins fyrir jólin og því

■ Vitanlega er uppskriftin að jólasíldinni leyndarmál. „Þetta er skemmtileg hefð og órjúfalegur hluti af jólahefðum hér í Neskaupstað.”

■ Síldin er úr norsk-íslenska síldarstofninum og tekur verkunin um tvo mánuði.

■ Vinnufélagarnir hjá Síldarvinnslunni, þeir Geir Sigurpáll, rekstrarstjóri, Karl Rúnar gæðastjóri og Oddur yfirverkstjóri kampakátir með jólasíldina.

liggur auðvitað beint við að kalla hana jólasíld.”

Styrkja sjúkrahúsið með síldarsölu
Oddur segir að Síldarvinnslan

framleiði jólasíldina fyrir sitt starfsfólk, allir fá fötu með sér heim á aðventunni en að auki

fær góðgerðarfélagið Hosurnar sem starfar í Neskaupstað talsvert magn og selur. Ágóði af söluunni er nýttur til tækjakaupa fyrir Fjórðungssjúkrahúsið í Neskaupstað. „Það er alltaf góð sala í jólasíld hjá Hosunum, það vilja margir styrka félagið og hjálpa því að efla sjúkrahúsið. Í gegnum árin hefur félagið keypt fjöldann allan af tækjum fyrir hagnað af árlegri síldarsölu. Við hjá Síldarvinnslunni erum ánægð með okkar framlag og munum áfram leggja okkar af mörkum og styðja þetta góðgerðarmál.”

Oddur segir að íbúum í Neskaupstað þyki mörkum hverjum ómissandi hefð á aðventu að koma saman og borða síld. „Þetta er skemmtileg hefð og órjúfalegur hluti af jólahefðum hér í Neskaupstað. Síld er mjög skemmtilegt hráefni að vinna með og hægt að útfæra á margs konar vegu, síldarsalöt eru til að mynda alltaf vinsæl. Það má segja að þetta sé ákveðin menning og aðventuhefð sem fólki þykir vænt um.”

FRAMÚRSKARANDI SÉRLAUSNIR Í DRÓNUM

DJI MATRICE 400

- Lengri flugtími, ryk- og vatnspolinn (IP56)
- Aukin burðargeta (6KG), getur tekið fleiri en einn farm
- Hindranaskynjun sem nemur rafmagnslínur, öruggara flug
- Snjallari og skilvirkari
- Auðveld sjálfvirk notkun
- Fjölbreyttir aukahlutir í boði

Verð frá 2.000.000 m/vsk

fyrir dróna, hleðslutösku og rafhlöðu
aukahlutir á mynd ekki innidildir í verði

DJI DOCK 3 RÍS OFAR ÁSKORUNUM

- Öðlastu stjórn á alls kyns umhverfi
- Skilvirk með snjöllum eiginleikum
- Sveigjanleg notkun, ofurlöng drægni
- Bætt upplifun með háþrúðum hugbúnaði
- Afkastamiklir drónar sem þola rigningu og snjó
- Örugg og uppfyllir staðla, opin fyrir viðbótum

Verð frá 3.500.000 m/vsk

DJI MATRICE 4 SERIES

- Snjöll stýring
- Framúrskarandi í lítilli birtu
- Skýr sýn og stöðugar myndir
- Nákvæm kortlagning með mikilli skilvirkni
- Aukið flugöryggi
- Fáanlegur með hitamyndavél

Verð frá 799.990 m/vsk

Hafðu samband við siggi@djireykjavik.is til að
fá kynningu á sérlausnum DJI til þín, ráðgjöf og tilboð.

REYKJAVÍK

AUTHORIZED RETAIL STORE

Við erum eini viðurkenndi sölu- og þjónustuaðili DJI á Íslandi

djireykjavik.is

Traustur félagi yfir hátíðirnar

Skeljungur óskar viðskiptavinum og landsmönnum öllum gleðilegra jóla og farsæls nýs árs. Skeljungur þakkar ánægjulegt samstarf á árinu sem er að líða.